

TATABÁNYAI LEVÉLTÁRI FÜZETEK 8.

**TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ VÁROS
LEVÉLTÁRA**

1992–2002

ISMERTETŐ

TATABÁNYAI LEVÉLTÁRI FÜZETEK 8.

TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ VÁROS LEVÉLTÁRA

1992–2002

Sorozatszerkesztő: Dr. Ravasz Éva

**TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ VÁROS
LEVÉLTÁRA
1992–2002**

ISMERTETŐ

**TATABÁNYA
2002**

Írták és szerkesztették:

Dr. Ravasz Éva

Tapolcainé dr. Sáray Szabó Éva

Tóth Gabriella

ISSN 1218-7259

ISBN 963 204 318 9

Az anyaggyűjtés lezárva: 2002. augusztus 31.

Kiadja:

Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára

Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése

és a Nemzeti Kulturális Alapprogram Levéltári Kollégiuma
támogatásával

Felelős kiadó:

Dr. Ravasz Éva

Tatabánya III., Szent István út 21. sz.

Készült:

B/5 méretben, 300 példányban

Alfadat-Press Nyomdaipari Kft.-ben, Tatabánya

Felelős vezető: Lévai Ferenc

TARTALOM

Bevezető	7
A levéltár története	9
A levéltár gyűjteményének ismertetése	29
Szerkesztői bevezetés	31
I. Tatabánya Megyei Város 1947-1950	31
II. Községek 1828-1947	37
III. Tanintézetek, intézmények	38
IV. Gyűjtemények	44
V. Tatabánya Város Tanácsa 1950–1990	47
VI. Vállalatok	56
VII. Külön intézkedéssel levéltárba utalt iratok	65
VIII. Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata 1990-1998	67
Bibliográfia	69
Kiadványaink	71
Rólunk írták	73
Mi írtuk, szerkesztettük	78
Kutató- és ügyfélszolgálat	82
Mellékletek	83

Bevezető

2002-ben ünnepli megalakulásának tizedik évfordulóját Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára. A levéltár ismertetőjének közreadásával szeretnénk tájékoztatni az intézmény majdani ügyfeleit az itt őrzött iratanyag használatának lehetőségeiről, segítettő a tájékozódást a kutatómunkában. E fiatal közgyűjtemény történetének leírásával, működési adatainak közreadásával, gyűjteményének rövid ismertetésével, valamint az általa őrzött értékes, történeti iratanyagra épülő ismeretterjesztő, művelődési és tudományos munkájának a bemutatásával a városi levéltár tevékenységét és egyben a magyar levéltárügy népszerűsítését is kívánjuk szolgálni.

Rövid összeállításunkkal szándékaink szerint érzékeltetni próbáltuk a városi levéltárnak, mint közgyűjteménynek azt a fontos szerepét, hogy az itt megőrzött dokumentumok a megyeszékhely, Tatabánya Megyei Jogú Város írásba fektetett emlékezetét testesítik meg.

Tatabánya, 2002. szeptember

Ravasz Éva

A LEVÉLTÁR TÖRTÉNETE

Előzmények és a fióklevéltár megnyitása

Az 1970-es években vetődött fel először az a gondolat, hogy az Esztergomban működő, helyhiánnyal küzdő megyei levéltár raktári gondjainak enyhítésére Komárom megye nagyobb történelmi múlttal rendelkező városainak valamelyikében, pl. Tatán, Komáromban, vagy a megyeszékhelyen – Tatabányán – fióklevéltárat létesítsenek. A törvény adta lehetőség, illetve a helyhiány miatt azonban a probléma jó néhány évig megoldatlan maradt.

A tanácsrendszer idején Ortutay András, a megyei levéltár akkori igazgatója és a Tatabányai Városi Tanács elnöke között tárgyalások kezdődtek az intézmény létrehozásának lehetőségéről, de a városban nem volt alkalmas helyiség, ahol a leendő fióklevéltár gyűjtőkörébe tartozó, tehát a város és intézményei történetére vonatkozó anyagot szakszerűen elhelyezzék.

A rendszerváltás idején a probléma megoldódni látszott, amikor 1989-ben az MSZMP Komárom Megyei Bizottsága épületének földszinti helyiségeiben működő megyei pártarchívum anyagát – a berendezési tárgyakkal együtt – Budapestre, a Párttörténeti Intézetbe szállították. Mivel az épület az akkori városi tanács kezelésébe került, a megüresedett helyiségek lehetőséget kínáltak az évek óta húzódó probléma megoldására.

A fióklevéltár létrehozásának ügyében az első gyakorlati lépéseket a városi tanács részéről Sárközy Géza tanácselnök tette meg 1990-ben. Tárgyalásokat folytatott az újonnan szerveződő parlamenti pártok tatabányai szervezeteinek képviselőivel, a városi Érdekfeltárázó Fórum ülésein pedig a városban működő helyi pártok és szervezetek vezetőivel. Valamennyi párt részéről egyetértés alakult ki a levéltár létrehozásának szükségességét illetően: megállapították, hogy mind a polgárok, mind pedig a városi szervezetek és intézmények részére biztosítani kell a kutatást a város történetének dokumentumaiban. A tárgyalások eredményeképpen az Érdekfeltárázó Fórum megbízta a tanács elnökét, hogy szorgalmazza a fióklevéltár létesítését. Sor került a megyei tanáccsal való egyeztetésre is, amely hozzájárult az általa fenntartott megyei levéltárban őrzött városi gyűjtemény átadásához, az újonnan megszervezendő megyeszékhelyi intézmény számára.

Az előzetes tárgyalások során elvi megállapodás született a fióklevéltár létrehozásáról, amelynek mielőbbi letelepítését a Komárom-Esztergom Megyei Levéltárnak és a Tatabánya Város Tanácsának együttesen kell kezdeményeznie. A két szervezet elviekben megállapodott arról is, hogy a szakmai felügyeletet a megyei levéltár vállalja, a városi tanács pedig biztosítja a levéltári feladatok szakszerű ellátásához szükséges létszámot, valamint annak fenntartási és működtetési költségeit.

A rendszerváltást követően az újonnan megalakult önkormányzat is saját ügyének tekintette a fióklevéltár létrehozását. 1991. június 3-án írta alá Tatabánya Megyei Jogú Város alpolgármestere és a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat elnöke azt a „Megállapodás”-t, amely rögzítette a fióklevéltár működésének feltételeit, körülményeit. Ezzel a felek megteremtették a jövőbeni önálló Tatabányai Városi Levéltár alapjait.

A fenti megállapodást követően 1991. szeptember 11-én a Művelődési és Közokta-

tási Minisztérium Közgyűjteményi Főosztálya – a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés elnökének kérésére – engedélyezte a Tatabányai Fióklevegtár működését. A miniszteri engedély szerint a fióklevegtár illetékességi és gyűjtőköre: *Tatabánya Megyei Jogú Város (beleértve a jogelőd településeket) önkormányzati szerveinek, azok intézményeinek, vállalatainak (közüzemeinek) levéltári anyaga.*

A megnyíló új intézményről a Komárom-Esztergom megyei napilap, a *24 Óra* 1992. áprilisi számában így adott hírt: „*Tatabányán is levéltár! Bizonyára sokak öröme a tatabányai Polgármesteri Hivatal épületében április 1-jétől megnyílt a Komárom-Esztergom Megyei Levéltár fióklevegtára. Nem kell többé Esztergomba utazni.*” A rövid tudósítás ezután közli az ügyfélfogadás és a kutatószolgálat munkarendjét.

Hivatalosan tehát 1992. április 1-jén nyílt meg a Tatabányai Fióklevegtár a Polgármesteri Hivatal földszinti helyiségeiben. Ekkor a megyei napilapban interjú készült Ortutay András levéltárigazgatóval, aki az esemény kapcsán hangsúlyozta: „*Közös múltunk, kultúránk megőrzésének egyik szép és követendő példája az, amit Tatabánya város vezetősége tesz, mert komoly anyagi áldozatokat vállal olyan intézmény fenntartásáért, fejlesztéséért és bővítéséért, amely az állampolgárok érdekeit szolgálja [...]. Az új városi (megyei) intézmény nem csak a Polgármesteri Hivatal része, hanem történelmünk, múltunk őrzésének és gondozásának letéteményese.*”

Az ünnepélyes megnyitóra 1992. szeptember 10-én bensőséges ünnepség keretében került sor a városháza aulájában. Kósa László alpolgármester – aki személyesen sokat tett az új intézmény megszervezéséért – megnyitó beszédében kiemelte a szellemi élet városalakító szerepét, és ebben az összefüggésben a levéltárat a „kollektív emlékezet” intézményeként minősítette. A Művelődési és Közoktatási Minisztérium Közgyűjteményi Főosztálya Levéltári Osztályának vezetője, Molnár József ünnepi beszédében a levéltárak és a közgondolkodás kapcsolatát elemezve szintén hangsúlyozta a fióklevegtár létesítésének fontosságát. A levéltárak 1950-es államosítása megszaktította a szerves kapcsolatot a létesítő és a létesítmény között, amely természetellenes volt, hisz a levéltár történettudományi, helytörténeti ismeretterjesztő és államigazgatási szerepe egyaránt fontos egy település kulturális közéletében. Az osztályvezető kiemelte a város anyagi áldozatvállalásának jelentőségét is, hiszen eddig a város történetére vonatkozó gyűjteményt a megye költségén gondozták.

Úgy gondoljuk, nem véletlen, hogy a '90-es „rendszerváltó” években a tatabányai városi önkormányzaton kívül miért csak két város – Győr és Székesfehérvár – vállalkozott a levéltári gyűjtemény városi átvételére.

A rendezvényen résztvevők megtekintették a fióklevegtár hivatali helyiségeit, raktárát, valamint a város történetét bemutató, levéltári forrásokból összeállított alkalmi kiállítást.

II. Lépések az önállóság felé

A már idézett „*Megállapodás*”, amely Tatabánya város alpolgármestere és a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés elnöke között jött létre, előrevetítette az intézmény jövőjét: „*E megállapodás aláírásával a felek kinyilvánítják abbéli szándékukat, hogy a létrehozott fióklevegtárral a jövőbeni tatabányai Városi Levéltár alapját teremtik meg.*”

Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése az 1994. június 2-án tartott közgyűlésén

a 122/1994. (VI. 2.) sz. határozatában kimondta, hogy a Tatabányai Fióklevéltárat a későbbiekben önálló városi levéltárként kívánja működtetni.

A közgyűlés utasította a város jegyzőjét, hogy tegyen lépéseket a szükséges főhatósági engedély beszerzésére, valamint kérje a megyei önkormányzat hozzájárulását az önállóvá váláshoz. A kérelmet dr. Bene Magdolna jegyző 1994. június 9-én terjesztette fel a Művelődési és Köznevelési Minisztériumhoz engedélyezés, jóváhagyás céljából, hivatkozva az önkormányzati törvény kínálta lehetőségeire. A minisztérium az 1994. szeptember 16-án kelt 1870/1994. sz. levelében hozzájárult ahhoz, hogy a Tatabányai Fióklevéltár a továbbiakban önálló városi levéltárként működjék. Meghatározta az intézmény illetékességi körét, amelyet Tatabánya Megyei Jogú Város és elődközségeinek önkormányzati testületei, hivatalai, továbbá azok intézményei és közüzemei (vállalatai) működése során létrejött iratanyagára, gyűjtőkörét pedig Tatabánya Megyei Jogú Város, illetve jogelőd települései történetére vonatkozó, személyi eredetű levéltári anyagára terjesztett ki. Engedélyezte továbbá – a köztársasági megbízott állásfoglalása alapján – hogy a Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára Tatabánya Megyei Város Közgyűlésének hivatalai, intézményei és közüzemei, valamint azok jogelődjei működése során keletkezett, az eddig a Komárom-Esztergom Megyei Levéltárban őrzött iratokat átvegye.

A szükséges engedélyek, valamint a megjelölt illetékességi és gyűjtőkör alapján elkészült a városi levéltár *Alapító okirata*, amelyet a közgyűlés 1994. szeptember 29-i ülésére terjesztett be jóváhagyásra Kósa László, a város alpolgármestere, valamint a Kulturális és Sportbizottság elnöke, Kovács Nimród.

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata a fent említett 122/1994. sz. határozatában kimondta azt is, hogy a megfelelő engedélyezési eljárás lefolytatása után a Tatabányai Fióklevéltárat az 1995-ös gazdasági év elejétől önálló intézményként működteti.

III. A levéltár elhelyezése, fenntartása

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata a Polgármesteri Hivatal földszintjén – a volt pártarchívum helyén – biztosított két munkaszobát és egy raktárat a fióklevéltár számára és gondoskodott fenntartásának költségeiről (fűtés, világítás, telefon- és postaköltség, takarítás stb.). A működtetéshez szükséges bérösszeget céltámogatásként a Komárom-Esztergom Megyei Levéltárhoz utalta, amelyet évenként külön állapítottak meg.

1995. január 1-jétől – a fióklevéltár önállóvá válásától – a városi levéltár fenntartója és felügyeleti szerve Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata lett. Az intézmény önállóan gazdálkodó költségvetési szervként működött tovább, éves költségvetését a közgyűlés évenként állapította meg és hagyta jóvá.

Az önállóvá válással összefüggően az intézmény ebben az időben már igen komoly helyiségproblémákkal küzdött. A meglévő – egyetlen – raktár nem volt alkalmas nagyobb mennyiségű iratanyag befogadására, megfelelő elhelyezésére. Ennek enyhítésére az önkormányzat az épületében lévő alagsorban biztosított két kisebb helyiséget a levéltár számára, ez azonban csak átmeneti megoldást jelentett. A megnövekedett

iratanyag szakszerű kezelését, rendezését, selejtezését a rendkívül szűkös körülmények miatt csak nehézkesen lehetett elvégezni.

A levéltár a kutatók számára sem tudott megfelelő körülményeket biztosítani, mivel nem állt rendelkezésre külön kutatószoba. Különösen nagy gondot jelentett azokban az években, amikor a kárpótlási törvény végrehajtása kapcsán ügyfelek tucatjai vették igénybe a levéltár szolgáltatásait. A kutatóasztal a raktárban nyert elhelyezést, ez pedig igen megnehezítette, hogy az intézményt tudományos kutatás céljából felkereső ügyfelek megfelelő körülmények között dolgozhassanak.

A munkatársak is nehéz helyzetben voltak, mivel összesen két munkaszoba állt rendelkezésre a feladatok elvégzésére és az ügyfelek, kutatók kiszolgálására.

Mindezek a problémák égetően szükségessé tették, hogy a város – mint fenntartó és működtető – hosszú távon olyan helyet biztosítson a városi levéltár számára, ahol a gyűjtemény megfelelő körülmények között nyerhet elhelyezést, és emellett igazgatási, tudományos és közművelődési feladatait is maximálisan el tudja látni.

Az elköltöztetésre vonatkozó törekvések 1995-ben realizálódtak, amikor megkezdődtek az évekig gazdátlanul, üresen álló régi tatabányai városháza épületének felújítási munkálatai. Ekkor vált biztossá, hogy az intézményt ebben a korszerűen felújított épületben helyezik majd el.

Magának a városházának a történetét is érdemes felidézni. Amikor Alsógalla, Bánhida, Felsőgalla és Tatabánya községeket 1947-ben várossá egyesítették, felmerült a kérdés, hol legyen az új város központja és hivatala. Az akkori képviselő-testület azt a döntést hozta, hogy mindezek megépüléséig a város önkormányzata és tisztviselői hivatala a rendelkezésre álló középületek közül a legnagyobb és legkorszerűbben, a felsőgallai, emeletes, központi fűtéses községházában kapjon helyet, amelyet a nagyközség 1941-ben építtetett. Az épületet az új város megyeszékhellyé nyilvánítása után 1949-1950-ben egy újabb emelettel bővítették, és a Városháza 1967-ig, az új városközpontban a Fő térre tervezett városi tanácsháza elkészültéig itt működött. Ezt követően a megüresedett épületben a megyei és városi munkásör parancsnokságok nyertek elhelyezést. A munkásörség megszüntetése után (1989) az Állami Vagyongazdálkodási Igazgatóság az ingatlant, mint volt városi vagyont, átadta a város önkormányzatának hasznosítás céljából.

A levéltár 1996 októberében vette birtokba új helyét a Polgármesteri Hivatal beruházásával a szépen felújított, korszerűsített épületben. A város III. kerületében, Felsőgallán kialakított Szolgáltató Házban helyet kapott többek között önkormányzati iroda, a városi könyvtár fiókkönyvtára, német kisebbségi önkormányzati iroda stb. A levéltárat az épület II. szintjén, valamint az alagsorban kialakított raktárhelyiségekben helyezték el. A két szintet egy teherlift köti össze, amely nagyban megkönnyíti a levéltárosok munkáját.

A gyűjtemény elhelyezése, valamint az itt dolgozók munkakörülményei az új épületbe költözéssel ugrásszerűen javultak. Az intézmény alapterülete mintegy negyesszereződött (kb. 700 m²), megfelelő raktárhelyiségek és tágas, világos munkaszobák álltak a levéltár rendelkezésére. Megoldhatóvá vált a könyvtári anyag elhelyezése, kutatóhelyiség, levéltári órák, ismeretterjesztő előadások, helytörténeti-levéltári kiállítások megrendezésére alkalmas terek kerültek kialakításra.

Az új épület felavatására ünnepélyes keretek között 1997. április 27-én került sor, egybekötve a *Tatabánya közigazgatásának története a levéltári forrásokban* című kiállítás megnyitásával. A levéltárat a város polgármestere adta át. Az ünnepségen részt vettek a városi képviselő-testület tagjai, a helyi intézmények vezetői és a levéltári szakma képviselői.

IV. A levéltár munkatársai

1992-ben az önkormányzat – a megyei levéltárral közösen – Leblancné dr. Kelemen Mária nyugdíjas levéltárost, az ismert levéltári szakembert (akinek számos cikke, tanulmánya jelent meg a Levéltári Közleményekben, egyéb helyi és országos szakfolyóiratokban) bízta meg a fióklevéltár kialakításának megszervezésével, majd vezetésével. Legnagyobb és egyben utolsó munkája „*Az újabb Madách Imre dokumentumok a Nógrád Megyei Levéltárból és az ország közgyűjteményeiből*” (1993) c. forráskiadvány összeállítása. A megbízott vezető korábban hosszú éveken át a Nógrád Megyei Levéltár, később pedig az Új Magyar Központi Levéltár munkatársaként dolgozott, majd – családi okokból – Tatabányára költözött, a helyi múzeumban helyezkedett el és innen vonult nyugdíjba.

A fióklevéltár kialakításában, megteremtésében segítségére volt Császárné Pungur Judit levéltáros, aki csak rövid ideig, 1992. augusztus 31-ig volt az intézmény alkalmazottja.

1992. szeptember 1-jétől 1993 júliusáig Szilaj Ákos, orosz–magyar szakos nyugdíjas pedagógus, címzetes iskolaigazgató látta el a levéltárkezelői feladatokat, először teljes munkaidőben, később pedig négyórás részfoglalkozásuként.

Leblancné dr. Kelemen Mária egészségi állapotára hivatkozva nem vállalta tovább a fióklevéltár megbízott vezetői tisztét, főlevéltárosként, tudományos munkatársként azonban továbbra is az intézményben tevékenykedett.

A fióklevéltár igazgatói feladatait 1993. augusztus 1-jétől pályázat útján Hegedűs András pályakezdő levéltáros nyerte el, aki rövid ideig állt a levéltár élén, mivel 1994-ben vonult be katonai szolgálatra, amelynek letöltése után már nem tért vissza Tatabányára, hiszen időközben Esztergomban a Prímási Levéltár igazgatója lett.

1993. szeptember 1-jétől Tapolcainé dr. Sárany Szabó Éva nyugdíjas könyvtáros, helytörténész belépésével szakavatott kezekbe került az újonnan kialakított könyvtár gondozása, aki – mint a József Attila Megyei Könyvtár helyismereti gyűjteményének volt szakreferense – jelentősen hozzájárult a könyvgyűjtemény szakszerű kialakításához, segítve az intézményt különböző helytörténeti témákban felkereső kutatók munkáját is.

1994. február 1-jétől Tóth Gabriella látja el az általános adminisztrátori és levéltárkezelői feladatokat, aki 2002 februárjában a Magyar Országos Levéltár által szervezett tanfolyamon segédlevéltáros felsőfokú szakképesítést szerzett.

Az 1995. január 1-jétől önálló városi levéltárként működő intézmény vezetésére – az előírt jogszabályoknak megfelelően – pályázatot hirdetett a város testülete. Az öt évre szóló kinevezést dr. Ravasz Éva történész-muzeológus kapta meg, aki előzőleg a Komárom-Esztergom Megyei Levéltárban a megyei tanács és a járási tanácsok re-

ferensi munkakörét töltötte be. 1999-ben – az öt év letelte után – ismét ő lett az intézmény igazgatója.

A fióklevéltár gazdasági-pénzügyi teendőit 1992–1994 között a megyei levéltár szakemberei látták el, a megváltozott jogi helyzet és az önálló gazdálkodással járó megszorított feladatok azonban szükségessé tették egy gazdaságvezető alkalmazását. 1995. január 1-jétől Takács Kálmánné vette kézbe a levéltár gazdasági irányítását, négyórás részfoglalkozásuként. Ő korábban Tatabánya város egyik legrégebbi gimnáziumában, az Árpád Gimnáziumban dolgozott gazdasági igazgatóként több mint harminc éven át. E hosszú évek alatt szerzett tapasztalatával biztosította az intézmény gazdasági-pénzügyi irányításának gördülékenységét.

1995-ben Leblancné dr. Kelemen Mária, a fióklevéltár korábbi vezetője tragikus hirtelenséggel elhunyt, akinek személyében nagy tudású kollégát és kitűnő szakembert veszített el az intézmény.

Hiányát pótolandó, 1995. október 16-tól Szilaj Ákos (aki korábban már tapasztalatokat szerzett a kárpótlási törvény végrehajtása során az iratkezelői munkában) lépett be a levéltárba levéltári kezelőként.

Összefoglalva a fentieket: 1995 októberétől öt alkalmazottal működik a városi levéltár: két főállású és három részfoglalkozású munkatárs látja el az intézményi feladatokat. A működtetéshez szükséges egyéb teendőket (gondnoki tevékenység, takarítás) a városi önkormányzat gondnoksága alkalmazásában álló három munkatárs látja el.

V. A levéltár iratanyaga

A város több részletben szállította át Esztergomból, a megyei levéltárból Tatabánya megyei város és elődközségei (Alsógalla, Tatabánya, Felsőgalla, Bánhida) iratanyagát 1973. évkorrel bezárólag.

1992-ben – első lépésként – a törzsanyagot kitevő három nagy iratcsoport került a fióklevéltárba:

1. Az elődközségek történeti iratanyagai az 1828–1947 közötti időszakból. Az iratok a II. világháború hadieseményei alatt jelentős mértékben elpusztultak, ezért igen hiányosak, ennek ellenére, ha töredékesen is, de tájékoztatnak a hajdani községek gazdasági, kulturális életéről, bemutatják fejlődését; nyomon követhetők a II. világháború eseményei, az újjáépítés folyamata stb.

2. Tatabánya megyei város iratai, a négy község várossá egyesülésének tájékoztató dokumentumai 1947–1950 között.

3. Tatabánya Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága és szakigazgatási szerveinek iratai 1950–1973-ig.

A megyei levéltár által átadott iratok raktári jegyzék nélkül kerültek az intézménybe, az első feladat tehát ezek elkészítése volt. A később átvételre kerülő iratok feldolgozása, rendezése, segédletekkel való ellátása, kutathatóvá tétele – lehetőség szerint – az anyagok beérkezési sorrendjében, folyamatosan történt.

1992-ben, a megnyitás évében a Tatabányai Fióklevéltár iratanyaga kb. 100 iratfolyómétert tett ki.

1993-ban folytatódott az iratok beszállítása. Ekkor került az intézménybe a Tatabánya Város Tanácsának anyaga (1974–1980), a tanács- és vb-ülések jegyzőkönyvei 1950-től 1984-ig, valamint több szakigazgatási szerv és a Városgazdálkodási Vállalat töredék iratanyaga.

Gyűjteményként került a levéltárba az ún. Droppa-gyűjtemény. Droppa Sámuel tatabányai lokálpatrióta, aki több mint fél évszázadon át volt a Tatabányai Szénbányák Bányamérési Osztályának dolgozója, a vállalat, a vidék és a táj jó ismerője. Főként a vállalat ingatlanügyeit intézte, de szakszervezeti bizalmiként is tevékenykedett. Az általa megőrzött anyagokban számos, a vállalat munkásjóléti tevékenységével kapcsolatos iratot találunk. E hosszú, gazdag élet ismeretanyagát, sok-sok dokumentumát, amit évtizedeken át összegyűjtött, részben a helyi múzeumnak, a megyei könyvtárnak, részben pedig az újonnan nyílt fióklevéltárnak ajándékozta (és ajándékozza ma is), amely sok adalékkal szolgálhat a nagy múltú bányavállalat történetéhez.

Ugyanebben az évben a millennium tiszteletére Komárom vármegye által felállított, és 1987–1992 között felújított Turul-emlékműre vonatkozó iratokkal (levelezés, tervek, fotók stb.) gyarapodott az intézmény, amelyet a Turul Emlékbizottság elnöke, dr. Csőke Sándor adott át letétként.

1994-ben helyhiány miatt nagyobb iratátvételre nem került sor. Kisebb mennyiségű töredék iratokat szállítottak be a megyei levéltárból és a Polgármesteri Hivatalból (pl. társadalombiztosítási választások és egyéb iratok 1992–1993. évből; az országgyűlési képviselők választása 1994-ből; hadigondozási iratok; elődközségekre vonatkozó iratok stb.)

A Tatabányai Fióklevéltár 1992-től kezdődően 1994-ig kb. 190 iratfolyóméter terjedelmű iratanyagot őrzött.

1995-ben tovább folytatódott a Tatabányára és elődközségeire vonatkozó történeti értékű dokumentumok átvétele a megyei levéltártól, főként iskolatörténeti anyag. A Polgármesteri Hivatalból beszállításra kerültek a még hiányzó tanács- és vb-ülések jegyzőkönyvei az 1985–1990 közötti időszakból, amellyel ezen iratcsoport teljessé vált; továbbá folytatódott a tanácsai szakosztályok hiányzó iratainak begyűjtése is.

1996-ban a városi levéltár átvette az önkormányzattól a Tatabánya Városi Tanács V.B. Tervosztályának, valamint az Építési Osztály tervtárának óriási mennyiségű, rendezetlen anyagát, ezáltal az intézmény helyiségei gyakorlatilag megteltek, és már nem volt lehetőség további iratanyag befogadására. Többek között ez vezetett a levéltár elköltöztetéséhez (ld. fentebb).

Az 1996. évi munkát alapvetően a levéltár új épületbe való költöztetésével összefüggő feladatok elvégzése határozta meg: egyfelől a költözés előkészítése és lebonyolítása (az iratanyag és a könyvtár költöztetésének megszervezése, csomagolás, dobozolás, levéltári és könyvtári polcok lebontása stb.), másfelől az új intézményi rend kialakítása, a raktárak, az irodák és a könyvtár berendezése.

Az új és megfelelő körülmények lehetővé tették az eddig helyhiány miatt át nem vett iratok folyamatos beszállítását és feldolgozását. Ezáltal a levéltár eleget tehet az illetékességi körébe tartozó, a város fenntartásában működő intézményekben az iratkezelési tevékenység ellenőrzési kötelezettségének és a levéltárérrett, maradáno értékű iratokat beszállíthatja az intézménybe.

1997-ben a megyei levéltár átadta Tatabánya város és elődközségei állami anyakönyveinek másodpéldányait az 1895-ben bevezetett állami anyakönyvezés kezdetétől 1980-ig (Alsógalla, Bánhida, Felsőgalla és Tatabánya születési, halálozási és házassági anyakönyvei, összesen 164 kötetben). Ekkor kerültek a gyűjteménybe a három elődközség római katolikus anyakönyveinek másolatai 1836-1895-ig.

1998-ban befejeződött az 1982-1990 között keletkezett tanácsi iratok beszállítása, amellyel teljessé vált a tanácsi közigazgatási korszak iratanyaga. Az anyag rendezése, selejtezése, dobozolása és jegyzékelése folyamatosan történt.

Ugyanebben az évben az intézmény a felszámolóbiztostól megőrzésre átvette a szanálásra került, nagy múltú Tatabányai Szénbányák fennmaradó iratanyagát, mintegy 600 iratfolyóméter terjedelemben.

A Tatabánya város életét nagyban meghatározó, a magyar energiaipar és széntermelés fontos vállalata az 1891-ben Budapesten alapított Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaság jogutódjaként működött az államosításig. A részvénytársaság irategyűjtése 1952 folyamán a Központi Gazdasági Levéltárba, majd az Országos Levéltárba került. Ma már a Tatabányai Szénbányák iratanyaga is e levéltár gyűjtőkörébe tartozik, így a vállalat szanálásakor fennmaradó iratok jelentős részét is ebbe az intézménybe szállították. Tekintve, hogy a vállalat élete szervesen összefonódott a várossal, nem egy lakótelep, középület, intézmény vállalati tervezésben és kivitelezésben készült, így azt az iratanyagot, amelyre a Magyar Országos Levéltár nem tartott igényt, de a város története szempontjából maradandónak ítéltető (pl. tervtár, vállalati nyomda, személyi vonatkozású nyilvántartások stb.) a Szénbányák felszámolóbiztos a levéltárral egyetértésben az intézménynek adta át 1998-ban.

A bekerült anyag legnagyobb történeti értékét a munkavállalókhoz kötődő nyilvántartási lapok, munkás törzskönyvek képezik. A városi levéltár gyűjteményét gazdagítja a bányavállalat működését reprezentáló műszaki iratanyag is (újítások, találmányok), amely felöleli a tatabányai szénmedence és a környező községek ásványvagyon kutatásainak teljes körű anyagát, dokumentumait, az itt létesített bányaüzemek működését biztosító műszaki berendezések leírását, terveit és az egyes városrészek fejlesztési anyagait. Az iratanyag hasznos adalékul szolgálhat mind a bányavállalat, mind pedig Tatabánya város fejlődésének történetéhez, megismeréséhez. Megkezdődött a dokumentumok alapszintű (esetenként darabszintű) rendezése, a teljes bányanyag feldolgozása azonban még több év munkáját igényli. Ismertetőnkbe elsősorban azoknak a vállalati egységeknek a leírása került, amelyeket rendeztünk, jegyzékeltünk.

1999-ben a városi önkormányzat jegyzőjének határozata alapján kerültek a levéltárba a rendszerváltás után megalakult önkormányzati testület közgyűlésének jegyzőkönyvei, rendeletei és határozatai 1990-től 1998-ig, mintegy két iratfolyóméter terjedelemben.

A 2000. évben a jelentős történeti értéket képező, Tatabányán és elődközségeiben működött és jogutód nélkül megszűnt iskolák irataival, anyakönyveivel gyarapodott az intézmény.

Mind a fióklevéltár, mind pedig a városi levéltár forrásbázisát igyekezett más levéltárakban őrzött, Tatabányára és elődközségeire vonatkozó iratanyag másolásával,

mikrofilmezésével kiegészíteni, amellyel biztosítani tudta a helyben történő kutatást.

A történelmi Komárom vármegyére vonatkozó – elődközségeket érintő – iratanyag nagy része a II. világháború következményeképpen a Szlovákiához csatolt területeken maradt, így fontos és szükséges volt felvenni a kapcsolatot az ott működő területi levéltárakkal. A Nyitrai Területi Állami, valamint a Vágsellyei Levéltár munkatársai már több ízben jártak Esztergomban a megyei, valamint a Prímási Levéltárban kutatás céljából. A fióklevéltár kérésére ellátogattak Tatabányára is, hogy megtekintsék az újonnan alakult intézményt és az őket érintő témákban kutatásokat folytassanak. A fióklevéltár munkatársai 1994-ben utaztak először a nyitrai és a vágsellyei levéltárakba feltáró, anyaggyűjtő útra, amelynek során sok, történeti szempontból fontos és értékes, a régi vármegye és a város elődközségei történetének megismerése szempontjából nélkülözhetetlen dokumentum xeroxmásolatával gyarapodott a levéltári gyűjtemény. Többek között a következő irategyütteseket tekintették át a levéltár munkatársai:

- Komárom vármegye főispánjának iratai (1861–1918)
- Komárom vármegye főispánjának bizalmas iratai (1939–1942)
- Komárom vármegye alispánjának iratai (1920–1923)
- Komárom vármegye alispánjának bizalmas iratai (1939–1940)
- Komárom vármegye Törvényhatósági Bizottságának közgyűlési jegyzőkönyvei (1867–1918)

A jó munkakapcsolat a következő években is megmaradt, a levéltár munkatársai többször is jártak a szlovákiai levéltárakban. Ennek során tovább folytatódott a főispáni és alispáni iratok másolása, amely kiegészült pl. a községi szabályrendeletek gyűjteményével az 1873–1913 közötti időszakból, Komárom vármegye Közigazgatási Bizottságának irataival 1901-től, valamint Komárom vármegye Gazdasági Munkabizottságának irataival az 1916–1917-es évekből.

A gyűjtött anyag tematikus rendben került feldolgozásra és a helységek szerint, időrendben kialakított cédulakatalógusban vált kutathatóvá. E munka célja az volt, hogy a levéltár legalább jelzettel segítse a Komárom vármegye története iránt érdeklődő kutatókat a Vágsellyei Levéltárban végzendő munkájukban.

A Magyar Országos Levéltárban őrzött Esterházy-család tatabányai levéltárának négy bányaközséget érintő irataiból is jelentős mennyiségű xeroxmásolat készült. Az iratok feldolgozása, jegyzékelése, a latin és német nyelvű dokumentumok fordíttatása megkezdődött. A fent felsorolt keletkezésű helyű iratmásolatokat a levéltár adattárában tematikus rendben helyeztük el.

Mivel az intézményben a kutatók rendelkezésére áll mikrofilmolvasó, így lehetőség nyílt a megye és az elődközségek múltjára vonatkozó, a Magyar Országos Levéltárban található anyagokat mikrofilmen beszerezni, ezzel megvetve a mikrofilmtár alapjait, pl.

- az 1715., 1720., 1828. évi összeírások; egyházlátogatási jegyzőkönyvek 1713–1875.
- úrbéri tabellák (1767)
- a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. Igazgatóságának iratai (1897–1917)

1. sz. táblázat:
A levéltári anyag gyarapodása 1992–2001

Év	Iratgyarapodás (iratfolyóméter)
1992	107,66
1993	69,2
1994	14,16
1995	24,06
1996	67,85
1997	391,26
1998	800,35
1999	18,9
2000	8,5
2001	47,16
Összesen	1549,10

A levéltári anyag mennyisége 2001-ben – az időközben elvégzett selejtezésekkel – 1346 iratfolyómétert tett ki.

VI. A levéltári könyvtár

A levéltár szakkönyvtára egyidős az intézménnyel. Nem örökölt gazdag könyvgyűjteményt, a megszűnt pártarchívum körületekintően gyarapított könyvtárából nem maradt semmi, így a gyűjtemény kialakítását előről kellett kezdeni.

Erre 1993 szeptemberében nyílt lehetőség, amikor Tapolcainé dr. Sáray Szabó Éva nyugdíjas könyvtáros, helytörténész, bibliográfus megkezdte a nagyrészt ajándékozással idekerült kb. 500 kötetet kitevő, vegyes összetételű könyvanyag számbavételét, leltározását és gyarapítását.

Elsőrendű feladat az alapvető kézikönyvek (lexikonok, bibliográfiák, adattárak, segédkönyvek) beszerzése volt. Ennek megvalósítása elsősorban antikváriumokból történő vásárlás útján, a helyi és a megyei közgyűjtemények ajándékaival, valamint a társintézmények cserepéldányaival történt (pl. az Alfadat-Press Nyomdaipari Kft. 94, a Soros Alapítvány 100, a Magyar Országos Levéltár 25 értékes kötetrel járult hozzá a könyvtár gyarapításához).

A városban megszűnt intézmények (pl. Bányász Körzeti Könyvtár, SZMT Könyvtár) ajándékai, illetve kedvező áron beszerzett kötetei is gazdagították a könyvgyűjteményt.

A gyarapítás másik lehetősége a költségvetésben könyvvásárlásra elkülönített ösz-

szegből történő vétel volt. Az állomány jelentős részét képezték az így vásárolt kötetek a Könyvtárellátó Közhasznú Társaságtól, amellyel 1995 óta köt szerződést az intézmény.

A nehezen, vagy egyáltalán nem beszerezhető kiadványokról, kéziratokról, amelyek megtalálhatók voltak a megyei könyvtárban, másolatok készültek.

A kéziratok száma is folyamatosan gyarapodott, mivel a helyben kutatók (OKTV, szakdolgozat- és pályázatírók) elkészült munkáikat átadták a levéltárnak (2001-ben 45 db kézirat volt a gyűjteményben).

Fontosak és értékesek a magánszemélyek ajándékai, így pl. többek között – eredetiben, illetve másolatban – a Felsőgallai Polgári Iskola évkönyvei 1925–1948 közötti időszakból.

1998-ban a városi levéltár megőrzésre átvette a Tatabányai Szénbányák jelentős értéket képviselő Műszaki Könyvtárát is, amelyet a századfordulón alapított a MÁK Rt. Az 1953. február 19-én nyitott és 1994-ben (dátum nélkül) abbahagyott leltárkönyvek szerinti állománya 10 952 kötet volt. Ebből a leltárkönyvek alapján az intézménybe került 3928 kötet, 59 féle, angol, magyar, francia, német, orosz nyelvű szakfolyóirat 1250 kötetben, többek között a Bányászati és Kohászati Lapok teljes évfolyamai 1900-tól. (ui. a teljes állományt rendszeresen selejtezték, a duplumokat kiárusították a Bányász Hagyományokért Alapítvány javára.) Értékes forrást képez a Bányászati sajtófigyelő 1981-1994 közötti anyaga, valamint a bányászati, műszaki fejlesztésekkel foglalkozó szakdolgozatok. A levéltár megkapta a könyvtár teljes berendezését is. A könyvek elrendezése – eredeti elhelyezés szerint – leltári számok sorrendjében történt. A betűrendes katalógusa a teljes, leltározott állományt feltárja, a szakkatalógus csak a szakkönyvtár jellegének megfelelő területeket. A könyvtár sok, leltározatlan, a levéltári könyvtár gyűjtőkörébe tartozó kötete került az állományba; jelentősen kiegészült a kézikönyvtár szaklexikonokkal, szótárakkal a Műszaki Könyvtár anyagából. A műszaki gyűjtemény az új épületben a levéltári könyvtártól elkülönítve kapott helyet.

A fióklevéltár könyvtárának elhelyezése a régi épületben meglehetősen mostoha körülmények között történt, a kötetek ott kerültek elhelyezésre, ahol éppen hely volt.

1996 őszén – a levéltár új épületbe költözésével – jelentősen javultak a könyvek elhelyezésének feltételei. A gyarapodó gyűjtemény egy önálló, tágas, 46 m²-es helyiséget kapott; berendezése ajándékokból tevődött össze: a Bányász Körzeti Könyvtártól polcokat, 20 fiókos katalógusszekrényt, a felszámolás alatt álló Tatabányai Szénbányáktól üveges tároló szekrényeket kapott. A könyvtár egyúttal a kutatóterem szerepét is betöltötte 2001-ig, amikor pályázati források igénybevételével egy önálló kutatószobát alakítottunk ki.

Az állományt betűrendes és ETO-szerinti szakkatalógus tárja fel, a polcon való elrendezés is szakrendben történik.

A most már jelentős levéltári szakkönyvtár fő gyűjtőköre a történelem és segédtudományai, valamint a helytörténet; csaknem 4000 kötetével – helyben olvasásra – a kutatók rendelkezésére áll.

VII. A levéltári munka

1. Ügyfélszolgálat

A Tatabányai Fióklevéltár létrehozásával a város biztosítani tudta, hogy polgárai az őket érintő, személyükkel kapcsolatos iratokhoz helyben hozzájussanak, nem kellett elutazniuk a majd 50 kilométerre lévő Esztergomba, a megyei levéltárba.

Az intézményt a legkülönbélebb ügyekben keresték fel az ügyfelek. A leggyakrabban előforduló megkeresések jogbiztosító, építéshatósági iratok másolatainak kiadására, szolgálati idő, iskolai végzettség, szakképesítés igazolására vonatkoztak. Jelen-tős mennyiséget képviselt a kárpótlási ügyekhez szükséges adatszolgáltatás.

2. sz. táblázat:
A levéltár ügyfeleinek száma

Év	Ügyfelek száma	Ebből kárpótlás
1992	78	44
1993	137	85
1994	290	182
1995	138	75*
1996	54	15
1997	282	84
1998	166	33
1999	97	12
2000	14	3
2001	141	12
Összesen	1527	545

* + 407 db ügy a Polgármesteri Hivatal Népjóléti Irodájának nyilván-tartásában szerepel, a levéltár csak az adatszolgáltatást végezte.

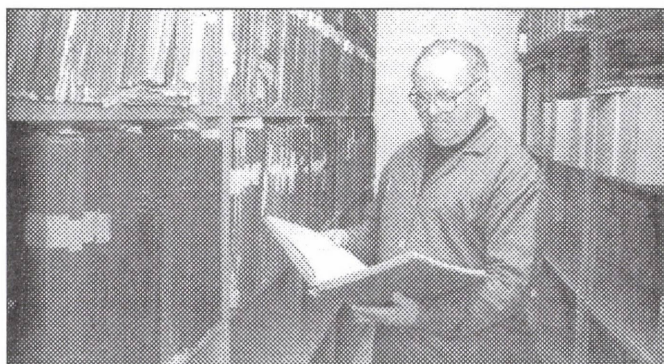
2. Kutatószolgálat

A levéltár, mint tudományos intézmény, kezdettől fogva segítette a különböző hely-történeti témában hozzá forduló kutatókat, OKTV-, szakdolgozat- és pályázatírókat.

A kutatók száma évről évre növekedett, a középiskolai tanulótól a főiskolai, egyetemi hallgatóig, a nyugdíjastól az aktív dolgozóig, a pedagógustól az amatőr helytörténészig (ld. 3. sz. táblázat), és a kutatott témák is egyre változatosabbak lettek.

Főbb témakörök: – bányász hagyományok, – begyűjtés, beszolgáltatás, – család-történet, – egészségügy, közegészségügy (intézmények története is), – egyház- és vallástörténet, – intézménytörténet (iskolák, művelődési intézmények stb.), – ipar-történet, – heraldika, – képzőművészet, – környezetvédelem (hidak, műtárgyak stb.), – köz- és szakoktatás története, – közellátás, – nemzetiségek, – néprajz, – parkosítás, – sajtótörténet, – szociálpolitika, lakáshelyzet, – tájhasznosítás, – településtörténet, – történelem (főleg évfordulók kapcsán), – vízellátás.

A kutatóforgalomban némi visszaesés 1996-ban következett be, amikor – a költözés miatt – néhány hónapig szünetelt a kutatószolgálat.

A levéltár raktára

3. sz. táblázat:
A kutatók és kutatási esetek száma foglalkozás szerint

Foglalkozás	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	Összesen
középiskolai tanuló	–	2	–	3	–	1	6	1	7	2	22
főiskolai hallgató	4	5	2	2	4	2	5	7	7	4	42
egyetemi hallgató	–	–	2	1	–	3	6	5	3	4	24
tanár	3	2	6	4	1	1	2	3	4	4	30
óvónő	–	–	–	–	–	1	–	1	1	–	3
könyvtáros	1	–	2	–	–	–	1	–	–	–	4
levéltáros	–	–	–	1	–	1	–	–	1	–	3
újságíró	–	–	2	–	–	–	3	3	–	1	9
mérnök	4	3	2	1	–	2	2	2	2	2	20
népművelő	–	–	1	–	–	–	–	–	1	2	4
nyugdíjas	4	2	2	–	–	2	–	1	1	1	13
tudományos kutató	–	–	–	–	–	–	1	1	1	1	4
gyógypedagógus	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	2
színházi rendező	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1
orvos, eü. dolgozó	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	2
PM Hivatal	1	4	–	–	–	–	1	–	–	–	6
egyéb	1	1	1	2	–	2	2	3	3	2	17
Kutatók összesen	18	21	20	14	5	15	29	28	33	23	206
Kutatási esetek	89	96	68	44	20	38	119	117	41	53	685

VIII. Társadalmi, közművelődési tevékenység

A városi levéltár alapvető szakmai feladatainak ellátásán túl, megalapításától kezdve részt vett a város és a megye tudományos, kulturális és közművelődési életében.

A levéltár munkatársai jó kapcsolatot alakítottak ki a városban működő intézményekkel (József Attila Megyei Könyvtár, Városi Könyvtár, Tatabányai Múzeum, Jászai Mari Színház, Népház stb.), általános és középiskolákkal. Ennek keretében levéltári órákat szerveznek a város különböző alsó- és középfokú oktatási intézményeiben tanuló diákoknak, bemutatva a levéltári munkát, tájékoztatást adva az itt található anyagokról. Az elhangzottakat jól kiegészítik a kiállításokon bemutatott dokumentumok. Szakmailag segítik a különböző rendezvények lebonyolítását, intézményi évkönyvek kiadását, helyi intézményi kiállítások megrendezését (iskolatörténet, kórház-történet stb.), továbbá kiadványok véleményezésében, lektorálásában, szerkesztésében vesznek részt.

A levéltár bekapcsolódott a Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület munkájába is, segítve a városi és megyei honismereti mozgalmat. Az egyesület többek között anyagi támogatást nyújtott a megjelenő helytörténeti kiadványokhoz, amelyeket a levéltár munkatársai lektoráltak (*Héregi krónika*, 1996., *Ete 1648–1998. Tanulmányok és források a falu életrajzához*, 1998), tanulmányokhoz. Pályázatokat írt ki (*A magyar hon szépségei. – A szülőföld Jókai regényeiben*), valamint történelmi vetélkedők szervezésében segít, együttműködve az Országos Honismereti Szövetséggel (*Emese álma* millenniumi vetélkedő, 1994–1996; – *Márciusi ifjak*, 1998.; – *Felkelt a napunk* millenniumi vetélkedő, 1999–2000; – *A tudás forrásai* 2001–2002.). A honismereti mozgalmat aktuális történelmi évfordulókhoz kapcsolódó konferenciák rendezésével is segíti (*Komárom, a szabadságharc utolsó fénylő csillaga*, 1999.).

1985-től 1994-ig Tapolcainé Sáray Szabó Éva volt a Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület (korábban Komárom Megyei Honismereti Bizottság) elnöke, illetve titkára.

1995-től Ravasz Éva lett a megyei egyesület elnöke, így a szervezet székhelye, valamint gazdasági-pénzügyi tevékenységének bonyolítása is a városi levéltárba került.

Kiadványok

Tatabányai Levéltári Füzetek címmel indult útjára a levéltár kiadványsorozata. Első kötetének munkálatai 1994-ben kezdődtek meg, amelyet sajtótájékoztatónal egybekötött könyvbemutatón ismertettek a levéltár munkatársai 1995-ben. A rendezvény az immár városi levéltárként tovább működő intézmény bemutatkozása is volt a város polgárai előtt. Az *Adalékok Tatabánya (művelődés)történetéhez* című kiadvány fő célkitűzése, hogy a kisebb tanulmányokból, közleményekből minden érdeklődő megismerhesse Tatabánya múltját, a mai várost alkotó négy elődközség (Alsógalla, Bánhida, Felsőgalla, Tatabánya) történetének részleteit, kultúrtörténeti, könyvészeti ritkaságainak kisebb szeletét, valamint a fióklevéltár gyűjteményében őrzött Turul-emlékmű dokumentumait, illetve adattár formájában a Tatabányán és elődközségei-

ben működő egyesületeket (1902-1951), a könyv-, újság- és hírlapkereskedőket (1913-1949).

A *Tatabányai Levéltári Füzetek* 2. kötete, *Források és tanulmányok Tatabánya oktatástörténetéhez* (1995) kettős céllal készült: egyfelől az ezredéves magyar iskolaügy történetére emlékezvén Tatabánya város és elődközségei oktatási intézményeiről készült tanulmányok és a levéltár gazdag iskolatörténeti gyűjteményének közzététele, másfelől a városi múzeummal való szoros szakmai együttműködés kialakítása. A *Tatabányai Levéltári Füzetek* további 3-7. kötetének munkálatai 1996 végén kezdődtek *Tatabánya közigazgatási repertórium*a címmel. A kötetek Tatabánya város közigazgatásának legfontosabb forrásait adták közre, a várossá fejlődés rögzös, kanyargós és fáradságos lépcsőfokait tárták az olvasó elé a városalapítástól, 1947. október 10-től, a tanácsrendszer megszűnéséig, 1990. szeptember 20-ig, az utolsó tanács- és vb-ülésig.

*Tatabánya közigazgatási repertórium*a I. kötete a városi képviselő-testület és tanács 1947-1950, valamint a városi tanács és a végrehajtó bizottság 1950-1956 közötti üléseinek jegyzőkönyveit dolgozta fel. A kiadvány 1997-ben, a várossá alapítás 50. évfordulója alkalmából megrendezett ünnepi közgyűlésre készült el.

A további részek a városi tanács és a végrehajtó bizottság 1957-1967 (II. kötet, 1998.), 1968-1977 (III. kötet, 1999), 1978-1990 (IV. kötet, 1999) üléseinek jegyzőkönyveit tartalmazzák. A közigazgatási repertórium négy kötetének összesített mutatója – a sorozat 7. köteteként – 2001-ben jelent meg.

A repertórium szövegének gondozója és szerkesztője Ravasz Éva és Tapolcainé Sáray Szabó Éva volt. A megjelentetéséhez támogató segítséget nyújtott Tatabánya Város Közgyűlése és a Nemzeti Kulturális Alap(program).

Kiállítások

A levéltár különböző évfordulókhoz, helytörténeti témákhoz kapcsolódóan és a helyi igényekhez igazodva színes kiállításokat rendez a város közönsége számára. Így készült el a fióklevéltár ünnepélyes megnyitása alkalmából az intézmény folyosóján az első helytörténeti kiállítás *Városunk múltjából* (1992) címmel, amely ízelítőt adott a négy elődközség (Alsógalla, Bánhida, Felsőgalla, Tatabánya) és az épülő város életéből.

Nagyobb kiállítások rendezésére az intézmény új épületbe való költözése után nyílt lehetőség.

1997. április 27-én, a városi levéltár új épületének ünnepélyes átadása, valamint Tatabánya várossá alapításának 50. évfordulójára készült el *Tatabánya közigazgatásának története* c. várostörténeti kiállítás, saját levéltári források alapján.

1998-ban két kiállítás is nyílt: márciusban az 1848-49-es forradalom és szabadságharc Komárom megyei eseményeit mutatta be *1848-49 a levéltári forrásokban*, szeptemberben a választások 150. évfordulója alkalmából *Szavazunk vagy választunk – A magyar választások története* címmel nyílt kiállítás helyi források felhasználásával. A városi és a megyei levéltár között kialakított jó szakmai munkakapcsolatot jelzi, hogy a kiállítás jelentős részben a megyei levéltárban őrzött eredeti választási dokumentumok felhasználásával készült.

1999-ben a Tatabányai Szénbányák fénykorát mutatta be a *Volt egyszer egy Tröszt 1952–1967* című kiállítás, amelynek igen nagy sikere volt a lakosság körében. Látogatottsága minden eddigi érdeklődést felülmúlt, mivel a város alapjait és fejlődését a szénbányászat teremtette meg. A kiállítást a városban működő *Bányász Hagyományokért Alapítvány* szakmai és anyagi segítségével szervezte meg az intézmény.

Szakmai kapcsolatok

A levéltár megalakulása óta folyamatosan tartja a kapcsolatot a társintézményekkel, levéltárakkal. Rendszeresen részt vesz a szakmai értekezleteken, rendezvényeken, előadásokat tart a Komárom-Esztergom Megyei Levéltári Napok keretében.

A városi levéltár 1996-ban lépett be az Önkormányzati Levéltárak Tanácsába, az intézmény két munkatársa pedig – szintén 1996 óta – tagja a Magyar Levéltárosok Egyesületének.

**A LEVÉLTÁR GYŰJTEMÉNYÉNEK
ISMERTETÉSE**

Szerkesztői bevezetés

Kiadványunk következő fejezete a városi levéltárban őrzött iratanyag bemutatása levéltári egységek szerint, figyelembe véve az anyag történeti korszakok, illetve az iratképző szervek típusai szerinti megoszlását. Az ismertetést a már elkészített raktári jegyzékek szerint állítottuk össze. Az egyes iratfajtáknál röviden ismertetjük az iratképző szerv (intézmény, osztály, csoport stb.) rövid történetét, feladatkörét, segítve a kutató, felhasználó munkáját, tájékozódását.

Megjegyezzük, hogy a városi tanács egyes osztályai iratainak felsorolásában nem szerepel az iktató- és mutatókönyvek terjedelme, mivel a szakosztályok több éven át közös nyilvántartást vezettek és mutatózásuk is egy könyvben történt (pl. Egészségügyi-Művelődési-Ipari-Munkaügyi-Termelés- és Ellátásfelügyeleti Osztály, Terv-Pénzügyi Osztály). A fenti okok miatt nem választhatók szét az osztályok segédkönyvei, ezért áthidaló megoldásként csak az összterjedelmet jelöljük iratfolyóméterben (1 doboz = 0,12 ifm).

Ez az ismertetés szándékaink szerint jó kiindulási alap lesz a hamarosan elkészítendő levéltári fond- és állagjegyzék munkájához.

I. TATABÁNYA MEGYEI VÁROS 1947-1950

1. Képviselő-testület iratai 1947-1950 0,18 ifm

A város helyi irányításának szerve a képviselő-testület volt, amelynek élén a polgármester állt. A város képviselő-testületének közgyűlési jegyzőkönyve a megyei város életének legfontosabb kérdéseivel foglalkozott, a város alakuló közgyűlésétől a tanácsrendszer kialakításáig.

A tárgyalta témák évenként készült mutató alapján kutathatók; továbbá a levéltár által készített *Tatabánya közigazgatási repertórium*a I. kötete, valamint a név- és tárgymutató alapján.

Közyűlési jegyzőkönyv	1947-1950
Tanácsűlési meghívók, előterjesztés-tervezetek	1947-1950

2. Városi Tanács iratai 1947-1950 0,10 ifm

A városi tanács, amelynek vezetője a polgármester volt, a városi törvényhatóságok végrehajtó közege, egyben önál-

ló közigazgatási hatóság mindazokban az ügyekben, amelyek illetékességébe tartoztak. Intézte a város gazdasági ügyeit, kezelte a város pénzügyi alapjait, előkészítette a napirendeket a közgyűlés előtti tárgyalásra, végrehajtotta a közgyűlés döntéseit. A polgármester mellett a tanács tagjai voltak: főjegyző, tanácsnokok, tiszti főügyész.

A kötetek betűrendes tárgymutatóval kutathatók; továbbá a levéltár által készített *Tatabánya közigazgatási repertórium*a

I. kötet, valamint a név- és tárgymutató alapján.

Tanácsülési jegyzőkönyvek	1947. okt. 10. – 1948. jún. 15
	1948. jún. 21. – 1949. nov. 16.
	1949. nov. 16. – 1950. júl. 26.

3. Polgármesteri Hivatal iratai

1947–1950 8,26 ifm

A gyűjtemény a Polgármesteri Hivatal működése során keletkezett iratokat tartalmazza. Ide tartoznak a polgármester személyes intézkedést igénylő ügyei, a hivatal működésének tárgyi és személyi feltételeit dokumentáló iratok (alkalmazotti létszám, személyi nyilvántartó lapok, bérek stb.)

Külön kiemeljük az alábbi fontos témákat, úgymint az 1948. október 10-i díszközgyűlés elé terjesztendő polgármesteri beszámoló anyagát, kitelepítések névjegyzékeit, orosz katonasírok kimutatását, az 1949. évi országgyűlési képviselő-választások előkészítési anyagait. A dobolási könyv a város területén közhírré teendő magánhirdetések, illetve a hivatal által fontosnak tartott rendeletek.

Általános iratok	1947–1950
Mérnöki hivatal iratai (töredék)	1947–1948
Gazdasági ügyosztály iratai	1948–1950
Elnöki ügyosztály iratai (töredék)	1948
Szociális ügyosztály iratai (töredék)	1949–1950
Közfogl. ügyosztály iratai (töredék)	1949–1950
Ingóvagyon leltári napló	1947–1955
Dobolási könyv	1948–1953
Büntetett előéletűek nyilvántartása	1948–1950
Iktatókönyv	1947–1949
Mutatókönyv	1947–1949

4. Adóhivatal iratai	1946–1950	1,28 ifm
-----------------------------	------------------	-----------------

Az iratok az elődközségek adóügyi iratait is tartalmazzák.

Iktatott adóügyi iratok	1946–1950
Szórvány iratok, illetmény-kimutatások	1946–1948
Illetményadó főkönyvek, különféle fogyasztási főkönyvek	1946–1951

5. Árvaszék iratai	1947–1950	0,23 ifm
---------------------------	------------------	-----------------

A megyei városban az elsőfokú gyámhatóság feladatait az Árvaszék gyakorolta, amelynek elnöke a polgármester volt. Tagjai: két ülnök, tiszti ügyész, egy számvevő, egy jegyző és a közgyám.

Kiskorúak, gondnokoltak főkönyve	1947–1950
Gyámság alatt állók névjegyzéke	1948
Iktatókönyv	1947–1948
Mutatókönyv	1947–1948

6. Bányakerületi Iskolaigazgatóság iratai	1947–1949	0,24 ifm
--	------------------	-----------------

A Magyar Állami Szénbányák Rt. (a bányák államosítása után a MÁK Rt. jogutódja) által fenntartott elemi iskolák igazgatóságának államosítása előtt keletkezett iratai.

Iktatott iratok	1947–1948
Tóth Sándor számadó igazgató levelezése	1948–1949

7. Iskolai Nyilvántartó Hivatal iratai	1948–1950	0,12 ifm
---	------------------	-----------------

Az iskolák államosítása után a városi iskolák adatainak nyilvántartására létesített hivatal.

Iskolatörzskönyvi lapok	1948
Tanítók és óvónők törzslapjai	1948
A városból elköltözött tanulók törzslapjai	1949–1950
Állami Középiskolás Kollégium iktatókönyve	1948–1949

8. Javadalmi Hivatal iratai**1947–1949 0,34 ifm**

Feladata a város bevételeit jelentő adók és egyéb jövedelemforrások (helypénzek, vásári és piaci jövedelmek, ház-bérletek, vízdíjak, vigalmi adók, fogyasztási adók stb.) kezelése.

Terjedelmi okokból a hivatal irataihoz csatoltuk a városi termegbizott iratait (1949). A megbizott feladata volt a 3 éves term végrehajtásával kapcsolatos, a Gazdasági Főosz-tálytól kapott utasítások végrehajtása.

Iktatott iratok (töredék)	1949
Beszedési napló	1947–1948
Főkönyvek	1947–1949
Iktatókönyv	1948

9. III–IV. kerületi Kirendeltség iratai**1947–1950 0,88 ifm**

(ld. még: *Tatabánya Város Tanácsa, Titkárság*)

A négy községből várossá egyesített Tatabánya város igazgatási feladatainak jobb ellátása érdekében – a polgármester javaslatára – a várost négy kerületre osztották, amelyek bizonyos igazgatási és szervezési feladatokat láttak el (lakásügyek, anyakönyvi igazgatási feladatok, közérdekű tájékoztatás, sorozások, választások szervezése stb.)

I. kerület: Alsógalla, Tatabánya; – *II. kerület:* Bánhida; – *III. kerület:* Felsőgalla, VI-os telep, Mésztelep; – *IV. kerület:* VII–VIII-as telep, 25, 26 ház.

Az irategyüttes a III. és IV. kerületi kirendeltség töredék iratait tartalmazza.

Iktatott iratok	1947–1950
Haláleset felvételi iktató	1948–1950

10. Közmunkaügyi Hivatal iratai**1948 0,12 ifm**

Az Építési és Közmunkaügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó hivatal feladata volt a város területén élő munkanélküliek munkába állítása, közmunkák szervezése.

Iktatott iratok (töredék)	1948
---------------------------	------

11. Községi Bíróság iratai **1947–1952** **0,72 ifm**

A Községi Bíróság hatáskörébe a város lakói közötti, kísértékű, polgári peres ügyek feletti ítélkezés (ingó tartozások, munkabér ügyek, pénzfizetési ügyek stb.) tartozott.

Polgári peres iratok 1947–1952

12. Rendőri Büntetőbíróóság iratai **1947–1953** **1,82 ifm**

A rendőri büntetőbíró saját hatáskörben járt el a különféle kihágások (árdrágítás, közbiztonság elleni vétség, engedély nélküli árusítás, kontárkodás, beszolgáltatási kötelezettség elmulasztása stb.) ügyében.

Iktatott iratok 1947–1953

Kihágási iktatókönyv 1947–1952

13. Számvevőség iratai **1947–1950** **0,38 ifm**

A Számvevőség a Polgármesteri Hivatal és az általa működtetett intézmények pénz- és vagyonkezelési munkájának ellenőrzésére hivatott intézmény. A töredékesen fennmaradt iratok sorából kiemelendők a városi vállalatok ellenőrzési jegyzőkönyvei.

Háztartási alap kiadási főkönyv 1947–1948

Háztartási naplók 1948–1949

Iktatott iratok (töredék) 1948–1950

Beruházási alap napló 1949

Tatabánya város háztartási alapján zárszámadása – kimutatása város cselekvő és szenvedő vagyonáról (december 31.) 1949

Iktatókönyv 1948–1949

14. Szociális titkár iratai **1946–1950** **0,87 ifm**

A szociális titkár feladata volt a városra háruló szociálpolitikai feladatok ellátása, úgymint: szociális munkaterv készítése és felterjesztése a megyei szociális felügyelőnek; rászoruló családok gondozása; a városi szociális intézmények működésének segítése; szociális akciók szervezése; hadifoglyok, hadigondozottak ügyeinek intézése.

Iktatott iratok	1946–1949
Hadiözvegyek, hadiárvák, hadirokkantak kimutatásai	1946–1949
Iktatókönyv	1946–1950
Hadisegély iktató	1950

15. Tisztiorvosi Hivatal iratai **1950** **0,12 ifm**

A városi tisztiorvos feladata a közegészségügyi kérdésekben javaslatot tenni a polgármesternek, utasítása szerint eljárni az ügyek ellátásában.

Iktatott iratok (töredék)	1950
---------------------------	------

16. Újjáépítési Közmunkaváltság iratai **1947–1948** **0,34 ifm**

A háborús károk helyreállítására a kormány közmunkaügyi felügyelőségek létrehozását rendelte el, amelyet 1946-ban állami hivatalokká minősítettek, a helyi feladatok ellátásában azonban a polgármester utasításai alapján kellett tevékenykedniük.

Újjáépítési közmunkaváltság beszédési napló	1947
Főkönyv az újjáépítési közmunkákhoz A-Z	1947
Főkönyv az újjáépítési közmunkákhoz I-IV. kerület	1948
Újjáépítési közmunka iktató	1948

17. Városi Főügyész iratai **1948–1949** **0,17 ifm**

Feladata a városi testületek törvényességi felügyelete, a városi szabályrendeletek előkészítése, a város jogi képviselője. A városi tanács, a közigazgatási bizottság és az árvaszék tagja.

Iktatott iratok	1948–1949
Ügynyilvántartó könyv	1948
Iktató- és mutatókönyv	1948

II. KÖZSÉGEK

1828-1947

1. Alsógalla község iratai	1828–1947	0,62 ifm
Képviselő-testületi jegyzőkönyvek	1892–1901 1924–1938. április 1938. okt. – 1947. okt.	
Vegyes, iktatatlan, szórvány iratok	1828–1947	
Iktatott iratok	1945–1947	
Villanyvilágítási Bizottság jegyzőkönyvei	1923–1942	
Iktatókönyv	1934 1946–1947	
Mutatókönyv	1947	
2. Bánhida község iratai	1859–1947	1,04 ifm
Képviselő-testületi jegyzőkönyv	1945–1947	
Vegyes, iktatatlan, szórvány iratok	1859–1944	
Iktatott iratok	1924–1947	
Névjegyzék a gyámoltakról és gondnokoltakról	1943	
Adóügyi iratok	1946–1947	
Iktatókönyv	1947	
Mutatókönyv	1947	
3. Felsőgalla község iratai	1885–1947	5,70 ifm
Közülési mutató főkönyv	1910–1944	
Közülési jegyzőkönyv	1945–1947	
Vegyes, iktatatlan, szórvány iratok	1885–1945	
Iktatott iratok	1927–1947	
Hadisegély és egyéb naplók	1936–1946	
Adófőkönyvek	1937–1946	
Iktatókönyv (közigazgatási)	1913–1947	
Mutatókönyv (közigazgatási)	1914–1947	
Közellátási iktató	1946	

4. Tatabánya község iratai **1929–1947** **0,80 ifm**

Képviselő-testületi jegyzőkönyv	1945–1947
Állítási lajstromok	1924–1928
Katonakötelesek nyilvántartása	1929–1931
Hadisegély és hadigondozási nyilvántartások	1940–1945
Iktatott iratok	1946–1947
Iktatókönyv	1946–1947
Mutatókönyv	1946–1947

III. TANINTÉZETEK, INTÉZMÉNYEK

Alsófokú oktatási intézmények

1. Községi és társulati elemi iskolák iratai **1899–1982** **14,14 ifm**

A város elődközségeiben római katolikus elemi népiskolák működtek. Ezek közül a felsőgallai elemi iskola anyaga található a levéltárban (1922-től *Szent Imre*, az államosítás után *Széchenyi István Általános Iskola*). A bányatelepek felépülésével egyidőben a népoktatási törvény szerint a MÁK Rt. Tatabányai Igazgatósága elemi iskolákat működtetett, amelyek fenntartási feladatait is ellátta. *Tatabánya-bánya-telep I-II.* (az államosítás után *Ady Endre és József Attila Általános Iskola*), *Tatabánya-Bánhida bányatelepi* (később *Arany János Általános Iskola*), *Tatabánya-Felsőgalla bányatelep I-II.* (később *Táncsics Mihály* és a mésztelepi *Kossuth Lajos Általános Iskola*). Az *Arany János Általános Iskola*, hasonlóan az 1950-ben épült és 1972-ben bezárt *Petőfi Sándor Általános Iskolához*, alábányászás miatt 1976-ban szűnt meg. E gyűjteménybe tettük az 1925-ben létesült, magán alapítású, majd 1928-ban a nagyközség fenntartásába kerülő, 1948-ig működő *Felsőgallai Községi Polgári Fiú- és Leányiskola*, valamint a *Körtvélyespusztai Általános Iskola* dokumentumait is. Az egyes iskoláknál zárójelbe tettük a később névváltozásokat.

a./ Tatabánya bányatelepi magán elemi népiskolák	
(Ady Endre Általános Iskola, József Attila Általános Iskola)	1899–1980
Előmeneteli és mulasztási naplók	1899–1953
Anyakönyvek	1899–1948
Törzskönyvek	1965–1980
b./ Tatabánya-Bánhida bányatelepi magán elemi népiskola	
(Arany János Általános Iskola)	1906–1976
Előmeneteli és mulasztási naplók	1906–1923
Anyakönyvek	1926–1976
Arany János Általános Iskola iktatókönyve	1945–1949
c./ Tatabánya-Felsőgalla bányatelepi magán elemi népiskolák	
(Táncsics Mihály Általános Iskola, Kossuth Lajos Általános Iskola)	1909–1982
Előmeneteli és mulasztási naplók	1909–1923
Anyakönyvek	1923–1982
Táncsics Mihály Általános Iskola iktatókönyve	1950–1952
d./ Felsőgallai Községi Római Katolikus Népiskola	
(Széchenyi István Általános Iskola)	1899–1948
Előmeneteli és mulasztási naplók	1899–1923
Anyakönyvek	
e./ Petőfi Sándor Általános Iskola	
	1948–1971
Előmeneteli és mulasztási naplók	1948–1951
Anyakönyvek	1948–1971
Körözünykönyv	1953–1954
Iktatókönyv	1949–1952
f./ Körtevényespusztai Általános Iskola	
	1950–1952
Előmeneteli és mulasztási naplók	1950–1952

g./ Felsőgallai Községi Polgári Fiú- és Leányiskola 1925–1948

Anyakönyvek 1925–1948

Segédletek:

MÁK Rt. magán elemi népiskolák névmutatója 1910–1949

MÁK Rt. magán elemi népiskolák iktatókönyve 1939–1950

**2. Tatabánya-Újvárosi III. sz. Általános Iskola
(Arany János Általános Iskola) 1965–1990 10,42 ifm**

Az 1965-ben épült és 1996-ban jogutód nélkül megszüntetett iskola 1989 novemberében felvette az Arany János nevet.

Anyakönyvek 1965–1995

Iskolai törzskönyvek, törzslapok 1965–1996

Éves iskolai statisztikák 1965–1990

Iktatott iratok 1969–1994

Pedagógusok személyi lapjai 1986–1992

„Arany János Alapítvány” iratai 1990

**3. Alsófokú Oktatási Intézmények Gazdasági-Műszaki
Ellátó Szervezete (GAMESZ) iratai 1985–1992 2,76 ifm**

A művelődési osztály javaslatára a V.B. 104/1985. sz. határozatával hozta létre a Városi Tanács Oktatási-Nevelési Intézményeinek Gazdasági-Műszaki Ellátó Szervezetét (GAMESZ), majd az önkormányzat 1995-ben jogutód nélkül megszüntette.

Személyi anyagok 1985–1992

Költségvetések 1991–1992

Levelezés 1992

Állóeszköz leltárak 1992

Egyéb oktatási intézmények
1. Erkel Ferenc Zeneiskola iratai 1949–1988 0,74 ifm

Az intézményt a Tankerületi Főigazgatóság javaslatára Tatabánya Megyei Város Tanácsa 1949. március 28-i ülésén alapította *Allami Zeneiskola* néven. 1958-ban vette fel

Erkel Ferenc nevét. Az iskola működésének első éveiben a város általános iskoláiban kihelyezett tagozatokkal működött, 1957-ben kapta meg önálló épületét a Mátyás király úton, ahonnan a rendszerváltás után a Fő térre, a megszüntetett városi Úttörőház épületébe költözött.

Iktatott iratok	1949–1970
Munkatervek, jegyzőkönyvek	1977–1988

Középfokú oktatási intézmények

1. Árpád Gimnázium iratai 1946–1991 5,71 ifm

Az iskolát 1946 őszén alapították Tatabánya Állami Gimnázium néven. Az intézményben nappali és esti, valamint levelező oktatás folyt. A gimnázium 1948-ban felvette Rákosi Mátyás nevét, amelyet 1956 októberéig viselt. 1957-től Tatabányai Állami Árpád Gimnázium, majd a hetvenes évektől – az óvónőképzés bevezetésétől – elnevezése az Óvónőképző Szakiskolával bővült. Az intézmény alapításakor Tatabánya-Óvárosban nyert elhelyezést, a Magyar Általános Köszénbánya Rt. jogutódja, a Tatabányai Szénbányák Vállalat által rendelkezésre bocsátott erdei iskola épületében, amelyet az intézmény feladatainak növekedése miatt több alkalommal bővítettek. A hetvenes években az iskola a város főterére költözött, épületét ekkor hat osztályteremmel bővítették. A város első és sokáig egyetlen középiskolája igazi „alma mater”-ként működött, mivel az évtizedek során leváltak belőle és önállósodtak az iskola egyes oktatási szakfeladatai, pl. esti és levelező-képzés, közgazdasági, egészségügyi szakképzés stb. Az iratanyag az iskola működésére, szakmai és igazgatási feladatainak ellátására, alkalmazott pedagógusaira, valamint növendékeinek munkájára vonatkozó dokumentumokat tartalmazza.

Iktatott iratok	1946–1991
Anyakönyvek	1946–1948
Leltárkönyv	1946–1951
Munkakönyv nyilvántartó	1979–1991

Iktatókönyv	1964–1967
-------------	-----------

2. Péch Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium iratai

1896–1989 5,04 ifm

Az iskola története összefonódik a magyar középfokú aknászképzés történetével. 1896-ban alapították meg Pécsbányatelepen az *Állami Szénbányász Iskolát*. 1930-ban szakiskolává szervezték át *Magyar Királyi Bányászati és Mélyfűrészi Szakiskola* néven. Középiskolai rangra csak 1935-ben emelték (*Magyar Királyi Péch Antal Bánya-, Kohó- és Mélyfűrőipari Középiskola*). 1942-ben az iskola Nagybányára, majd 1944-ben Sopronba költözött. 1949. január 20-án a vallás- és közoktatásügyi miniszter az iskolát Tatabányára helyezte át. 1949. július 27-től az intézmény új neve Állami Péch Antal Bányaiipari Aknászképző Középiskola, majd szeptember 1-től hivatalos elnevezése 27. *Bányaiipari Aknászképző Középiskola és 1. sz. Bányaiipari Aknászképző Technikum*, illetve 2. sz. *Bányaiipari Technikum* lett. 1953. március 15-től az ország technikumait szakosították, így a tatabányai iskolából *Aknászképző Technikum és Bányaiipari Technikum* lett. A szakosított technikumokat 1957. július 1-től visszaalakították, ezért az elnevezés ismét változott: *Péch Antal Aknászképző Technikum*, illetve *Péch Antal Bányaiipari Technikum*. Az iskolák feletti felügyeletet 1957. július 1-től a Nehézipari Minisztérium Személyzeti Főosztályának Oktatási Osztálya vette át. A következő jelentős esemény 1957. október 1-jéhez kötődik, amikor a két tagozatot egyesítették és létrejött a *Péch Antal Bányaiipari Technikum*. Az iskola hivatalos elnevezése 1961. november 1-től *Péch Antal Bányaiipari Aknászképző Technikum*. Az 1971/72-es tanévtől a tatabányai iskola maradt az ország egyetlen bányaiipari technikuma. 1973 és 1976 között fokozatosan Tatabányára költöztették az addig Budapesten működő *Szabó József Geológiai Szakközépiskolát*. Az 1978/79-es tanévben megkezdte működését a *Bányagépészeti és Bányavillamoság Szakközépiskola* is. 1986-tól az iskola elnevezése *Bányaiipari Aknászképző Technikum, Geológiai, Bányagépészeti és Bányavillamosági Szakközépiskola* lett. Az irategyüttes az iskola felsorolt elődintézményeinek anyagait is tartalmazza.

Iktatott iratok	1896–1988
Beszámolók, költségvetések	1956–1989
Vegyes, iktatatlan iratok (Bányász Múzeum iratai, iskolai évkönyv kéziratok)	1959
Pedagógus bérbesorolások	1973–1982

Művelődési intézmények

1. Nemzetközi Kreatív Zenepedagógiai Intézet iratai

1993–2000 1,08 ifm

Az intézetet Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata a 196/1992. (XI. 19.) sz. közgyűlési határozatával alapította 1993. január 1-jén, majd 2000. december 31-ig eljuttatott jogutód nélkül megszüntette. Fennállása alatt hazai és nemzetközi viszonylatban zenepedagógiai kurzusokat, szemináriumokat, konferenciákat szervezett, koncerteket és egyéb eseményeket rendezett, továbbá művészetközvetítő tevékenységet látott el.

Iktatott iratok	1993–2000
Beszámolók, költségvetések	1993–2000

2. Tatabányai Játékszín iratai

1978–1992 5,19 ifm

Az 1986-ban átadásra került A Közművelődés Házában alakult a Tatabányai Játékszín, a városi színházi feladatokat ellátó produkciós színház, amely 1992-ben átkerült a tatabányai Népházba (Jászai Mari Játékszín néven). Az iratanyagban helyeztük el a KOMÉP Vállalat által fenntartott Bokányi Dezső Művelődési Ház iratanyagának töredékét, amelyet a ház igazgatója, A Közművelődés Háza későbbi vezetője, Salamon Hugó ajándékozott a levéltárnak.

Iratok	1978–1992
Leltárkönyvek	1986–1992

3. Városi Művelődési Központ iratai

1988–1991 1,08 ifm

Tatabánya Város Tanácsának Végrehajtó Bizottsága a 36/1978. sz. határozatával 1979. január 1-jétől gazdaságilag összevontan működtette a város fenntartásában lévő művelődési otthonokat Városi Művelődési Központként. Az új intézmény központilag a bánhidai Puskin Művelődési Házban kapott helyet. Az önkormányzat 1991. december 31-jével megszüntette az intézményt, visszaállítva

a területi művelődési házak önállóságát. A megőrzésre került iratanyag zömmel személyi vonatkozású (munkaszerződések, adatlapok).

Iratok

1988–1991

Szociális intézmények

1. Szociális Foglalkoztató iratai

1981–2001

19,00 ifm

A V.B. az Egészségügyi Osztály javaslatára a 45/1981. sz. határozatával a városban élő csökkent munkaképességűek támogatására szociális foglalkoztató intézményt alapított, amely 1981. szeptember 1-jével kezdte meg működését. A városi önkormányzat 2001. július 31-én a létesítményt jogutód nélkül megszüntette.

Személyi anyagok

1981–2001

Éves beszámolók

1981–2001

Működési szabályzatok

1981–2001

Bérjegyzékek

1983–2001

Bérkartonok

1983–2001

Éves költségvetések

1984–2001

Ellenőrzési jegyzőkönyvek

1986–2001

Analitikák

1993–2001

Levelezés

1994–2001

Munkakönyvek (töredék)

Munkakönyv nyilvántartó könyv

Iktatókönyvek

1993–2001

IV. GYŰJTEMÉNYEK

1. Adattár

2,64 ifm

A gyűjteményben helyeztük el azokat a különféle levéltárraktól származó, a város és elődközségeire vonatkozó fontosabb dokumentumok mikrofilm- és papírmásolatait, amelyeket a levéltár munkatársai készítettek, segítettő a helytörténeti kutatók munkáját. Itt őrizzük többek között a Magyar Országos Levéltárban található Esterházy-család

tatai ágának iratairól, valamint a MÁK Rt. különféle fond-
jairól készült másolatokat.

A Nyitrai Levéltárból Komárom vármegye közgyűlésének
jegyzőkönyveiről, főispáni, alispáni iratairól, a különböző
megyei hivatalok (vízügyi, építésügyi, főorvosi) fontosabb
iratairól készült másolatokat, illetve jegyzékeket.

A gyűjteményben helyeztük el a levéltár által összeállított
kiállítások dokumentációit; a város nevezetes személyisé-
geivel kapcsolatos vegyes iratokat, valamint a levéltárba
került, egyéb fondjainkba nem illeszthető iratokat témák
szerint. Az adattárban tárolt anyagokról tételes jegyzék ké-
szült, amely a kutatók rendelkezésére áll.

2. Ipartestületi iratok

1884–1982 0,36 ifm

Az iparlajstrom iparbejelentések, telepengedélyek és az
ipar változásainak bejegyzésére szolgáló lajstrom, amelyet
az első fokú iparhatóság vezet. 1947-1948-ban a megyei
város tanácsa lemásoltatta az eddig ilyen ügyekben eljáró
Tatai Járási Hivatal tatabányai vonatkozású kimutatásait.

„A” iparlajstrom	1884–1958
„B” iparlajstrom	1892–1958
„D” iparlajstrom	1887–1958
„E” iparlajstrom	1887–1949
„F” iparlajstrom	1925–1949
Felsőgalla és Vidéke Ipartestület névmutatója	1887–1957
Felsőgalla és Vidéke Ipartestület Tanoncnnyilvántartója	1931–1936
	1937–1948
Dohányárusok anyakönyve	1950–1957
Iparos, kereskedő, valamint önálló szellemi és egyéb foglalkozások nyilvántartó könyve	1969–1982

3. Droppa-gyűjtemény

1903–1985 6,48 ifm

Droppa Sámuel évtizedekig a Tatabányai Szénbányák Bá-
nyászati Osztály Ingatlanügyi Csoportjának munkatársa
volt. Munkája során számos, a bányavállalat működésével
összefüggő ingatlanügyi vonatkozású térképet, jegyző-
könyvet megőrzött, amelyet a levéltárnak ajándékozott.
Az iratokról dobozonként darabszintű jegyzék készült.

Iratok, térképek, tervek, leltárak

1903–1985

4. Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

vezető tisztségviselőinek iratai	1990–1998	5,04 ifm
---	------------------	-----------------

Bencsik János polgármester iratai	1990–1994
Kósa László alpolgármester iratai	1990–1994
Bársony László alpolgármester iratai	1994–1998
Dr. Bene Magdolna jegyző iratai	1992–1998

5. Tervtár iratai **1950–1988 81,60 ifm**

Az Építési és Közlekedési, valamint a Tervosztály működése során keletkezett egyedi beruházási tervek, városrészi fejlesztések gyűjteménye. Darabszinten rendezett, év szerinti, illetve betűrendes katalógus szerint kutatható.

Terviratok	1950–1988
Tervtári nyilvántartó	1950–1988

6. Turul-emlékmű iratai **1986–1997 1,32 ifm**

Tatabánya Város Tanácsának Végrehajtó Bizottsága a Millennium tiszteletére 1987-ben megkezdte a város fölötti hegyen lévő Turul-emlékmű felújítását. A város vezetése a munkák elvégzésére 1989-ben alapítványt hozott létre. A felújítási munkákkal kapcsolatos dokumentumok és az alapítvány iratanyaga található a gyűjteményben.

a./ Turul-emlékmű iratai **1986–1992**

Előzetes vizsgálatok, szakvélemények	1986–1991
Felújítással kapcsolatos dokumentáció	1987–1991
Levelezés	1989–1991
Cikkek, tanulmányok, rajzok, leírások	1990–1992
Sajtó, sajtófotó	1991–1992
Avatási ünnepség dokumentumai	1991–1992

b./ Turul Alapítvány iratai **1992–1997**

Levelezés	1992–1997
Szerződések	1992–1997
Pénzügyi iratok, számlák, bankszámlakivonatok	1992–1997
Tervek, fotók	1992–1997

7. Turul Önkéntes Kölcsönös Kisegítő Nyugdíjpénztár iratai

1996–1999 1,20 ifm

A városi önkormányzat a Polgármesteri Hivatalban és a város intézményeiben dolgozók részére önkéntes nyugdíjpénztárt hozott létre 1996-ban, amely 1999-ben megszűnt. Az iratokat, a levéltár letétként vett át, részletes raktári jegyzék készült.

Alapszabály, szabályzatok	1996–1997
Tagsági okiratok	1996–1999
Befogadó nyilatkozatok	1996–1999
Pénzügyi iratok	1996–1999
Levelezés	1996–1999

V. TATABÁNYA VÁROS TANÁCSA 1950-1990

1. Tatabánya Város Tanácsa iratai

1950–1990 3,00 ifm

Feladata a helyi gazdaság, társadalmi és kulturális élet vezetése, a kormány által hozott törvények és rendeletek végrehajtása, a helyi vállalatok és intézmények munkájának irányítása, ellenőrzése. Munkáját a tanácstörvények (1950., 1954., 1971.) határozták meg. Üléseit rendszerint havonta tartotta. Ha a tanács nem ülésezett, feladatkörét a V.B. gyakorolhatta. A tanácsülések által tárgyalta témák segédlete a levéltár által készített *Tatabánya közigazgatási repertóriuma I-IV.* kötete, valamint a repertórium név- és tárgymutatója.

Tanácsülési jegyzőkönyvek

1950. aug. 15. – 1990. okt. 20.

2. Tatabánya Város Tanácsa Végrehajtó Bizottságának iratai

1950–1990 9,06 ifm

A tanács végrehajtó és intézkedő szerve. A V.B. tevékenységét az I. tanácstörvény (1950) határozta meg, amely szerint, ha a tanács nem ülésezett, feladatkörét a V.B. gyakorolhatta.

Tanácsi hatáskörén túl feladata volt a helyi gazdasági terv és költségvetés elkészítése, a szabályrendelet-tervezetek összeállítása, a tanácsi szakigazgatási szervek megalakítá-

sa, a tanács hivatali alkalmazottainak kinevezése. A végrehajtó bizottság által tárgyalt témák segédlete a levéltár által készített *Tatabánya közigazgatási repertórium*a I-IV. kötet, valamint a repertórium név- és tárgymutatója.

A Végrehajtó Bizottsági üléseinek jegyzőkönyvei 1950. aug. 18. – 1990. okt. 20.

A V.B. munkájával kapcsolatos iratok (meghívók, jelenléti ívek, előterjesztések)	1950–1956 1959–1965 1985–1987
---	-------------------------------------

3. Egészségügyi Osztály iratai

1950–1989 13,32 ifm
+ 60 kötet

Az osztály feladata: felügyelet a közegészségügyi, járványvédelmi intézmények munkája felett; a testnevelés- és sportegészségügy, a gyógyító feladatokat ellátó intézmények munkájának irányítása és azok működésének ellenőrzése. Szervezet: városi főorvos, városi orvos, közegészségügyi orvos, közegészségügyi felügyelő, vezető védőnő, szociálpolitikai csoport, egészségőr.

Iktatott iratok	1950–1989
Iktatókönyvek	1964–1989
Mutatókönyvek	1964–1981 1983–1991

4. Építési és Közlekedési Osztály iratai

1950–1990 67,20 ifm
+ 58 kötet

Feladatai: építésügyi igazgatás terén az elsőfokú építésügyi hatósági jogkör gyakorlása területfelhasználási, közterület-használati, építési, bontási, használatbavételi engedélyezési ügyekben; városrendezési programok, tervek kidolgozásának előkészítése, azok végrehajtásának megszervezése. Építés felügyeleti tevékenység gyakorlása. Városfejlesztési feladatok ellátása lakás- és kommunális fejlesztés területén; városgazdálkodási feladatok a terv- és pénzügyi szervekkel közösen a városi vállalatok alapítására, felügyeletével kapcsolatos teendők ellátására. Közlekedési és vízügyi feladatok ellátása, fejlesztési feladatainak szakmai irányítása. A városi főmérnök látta el az osztályvezetői feladatokat.

Iktatott iratok	1950–1990
Iktatókönyvek	1964–1989
Mutatókönyvek	1964–1974
	1976–1978
	1980–1989

5. Igazgatási Osztály iratai	1950–1989	53,04 ifm + 71 kötet
-------------------------------------	------------------	---------------------------------

Feladata: általános igazgatási, katonai, sajtórendészeti, szabálysértési (kihágási), tűzrendészeti, kisajátítási, közületi elhelyezési és kártalanítási, raktárgazdálkodási, közlekedési és idegenforgalmi ügyek. Anyakönyvi igazgatási, gyám, állampolgársági, névváltoztatási, választási ügyek intézése, valamint a tanács és szervei jogi képviseletének ellátása.

Szervezete: általános igazgatási csoport, anyakönyvi csoport.

Iktatott iratok	1950–1989
Névadókönyv	1968
	1972
Iktatókönyvek	1964–1989
Mutatókönyvek	1964–1981
	1983–1989

a./ Gyámügyi Csoport iratai	1958–1985	19,56 ifm + 42 kötet
------------------------------------	------------------	---------------------------------

Az Igazgatási Osztály gyámügyi csoportja ellátja az elsőfokú gyámügyi feladatokat.

Iktatott iratok	1958–1984
Iktatókönyvek	1958–1968
	1973–1982
	1984–1985
Mutatókönyvek	1959–1965
	1968–1969
	1973–1978
	1980–1983

b./ Szabálysértési Hatóság iratai	1947–1989	3,96 ifm + 55 kötet
--	------------------	--------------------------------

Az Igazgatási Osztály Keretein belül szerveződött csoport szabálysértési (kihágási) ügyekkel kapcsolatos feladatok ellátására. Ehhez a fondhoz csatoltuk a megyei városi kihágási bírójának töredékes iratanyagát.

Kihágási és szabálysértési nyilvántartási pénztárnapló „A” minta	1947–1955
Kihágási és szabálysértési nyilvántartási pénztárnapló „D” minta	1947–1952
Kihágási nyilvántartás	1947–1952
Iktatott iratok	1954–1978
Iktatókönyvek	1956–1989
Mutatókönyvek	1954–1989

6. Ipari Osztály iratai **1950–1956** **1,20 ifm**

Feladata: az ügkörébe tartozó vállalatok irányítása és ellenőrzése (terv, beruházási, gazdálkodási, műszaki szervezeti ügyei stb.), kisipari, kisipari szolgáltató szövetkezeti, illetve iparhatósági ügyek ellátása.

Iktatott iratok	1950–1956
Iktatókartonok	1951–1956

7. Ipar-Kereskedelmi-Mezőgazdasági Osztály iratai **1964–1973** **6,48 ifm + 20 kötet**

Feladata: a tanács alá tartozó ipari, kereskedelmi és szolgáltatási vállalatok ügyeinek intézése, pénzügyi terveinek felülvizsgálása és összesítése, előterjesztés azok hitelügyeiben; számviteli ügyek irányítása és azok ellenőrzése; terv- és beruházási, anyaggazdálkodási és értékesítési ügyek; iparhatósági ügyek; kisipari szövetkezeti ügyek; a magánkereskedelem felügyelete; a terménybegyűjtéssel, továbbá a mezőgazdasági termények, termékek, élelmiszerek felvásárlásával és forgalmával kapcsolatos városi feladatok végrehajtásának megszervezése, irányítása és ellenőrzése; eljár kereskedelmi és szolgáltatási közigazgatási ügyekben, dohányárusítási és italmérési engedély ügyekben. 1974-től a kereskedelmi és szakfeladatokat a

Termelés- és Ellátásfelügyeleti Osztály (TEFO), az ipari szakigazgatási feladatokat az Ipari és Munkaügyi Osztály látta el.

Iktatott iratok	1964–1973
Iktatókönyvek	1964–1973
Mutatókönyvek	1964–1973

8. Ipari és Munkaügyi Osztály **1974–1984** **5,76 ifm + 32 kötet**

Az Ipar-Kereskedelmi-Mezőgazdasági Osztály átszervezésekor alakult a tanács alá tartozó ipari és szolgáltatási vállalatok, szövetkezetek ügyeinek intézésére, felügyeletére és az iparhatósági feladatok ellátására.

Iktatott iratok	1974–1984
Iktatókönyvek	1974–1989
Mutatókönyvek	1976–1978 1980–1981 1983–1988

9. Kereskedelmi Csoport iratai **1951–1956** **1,68 ifm**

Egyes, mezőgazdasági területtel nem rendelkező városokban, így Tatabányán is, önálló osztályként működött, kereskedelmi feladatok, áruellátás megszervezésére, ellenőrzésére.

Az 1954-ben megszűnt begyűjtési csoport feladatait is átvette.

Iktatott iratok	1951–1956
Iktatókartonok	1951–1956

10. Kommunális Osztály iratai **1952–1954** **0,60 ifm**

A Kommunális Osztályt 1951-ben, belügyminiszteri rendeletre szervezte a városi tanács, szolgáltató jellegű kommunális feladatok ellátására. Első fokú lakásügyi ügyintézés, lakásgazdálkodás, ingatlankezelési feladatai voltak. 1954-től az Építési és Közlekedési Osztály vette át a feladatait.

Iktatott iratok	1952–1954
Iktatókartonok	1952–1953

11. Közös iktatás iratai**1957–1963****8,40 ifm****+ 14 kötet**

A városi tanács szakigazgatási szerveinek iratait 1957-től 1963-ig közös ügykezelésben rendezték, növekvő sorszámos rendszerben.

Iktatott iratok	1957–1963
Vegyes, iktatatlan iratok	1957–1963
Igazolások, bizonyítványok	1959
Hatósági bizonyítványok iktatója	1958–1960 1963
Iktatókönyvek	1957–1963
Mutatókönyvek	1958–1963

12. Községfejlesztési Csoport iratai**1966–1967****0,12 ifm****+ 8 kötet**

A V.B. 17/1965. sz. határozatával egy önálló községfejlesztési csoportot hozott létre a községfejlesztési feladatok szervezésére. A csoport a V.B. irányítása alá tartozott, felügyeletét műszaki vonatkozásban a megyei tanács tervosztálya, pénzügyi szempontból a városi tanács Pénzügyi Osztálya látta el. 1967-ben szűnt meg, feladatát a Tervosztály vette át.

Iktatott és vegyes iratok, iktatók	1966-1967
------------------------------------	-----------

13. Mezőgazdasági Osztály iratai**1950–1963****2,16 ifm**

Feladata: mezőgazdasági szakigazgatási teendők ellátása. Feladatát és hatáskörét – a helyi adottságok figyelembevételével – a V.B. állapította meg (mezőgazdasági termelés irányítása, termelőségvetkezetek gazdálkodása, szakemberképzés biztosítása stb.) 1967. július 1. hatállyal szűnt meg, jogutódja az Ipar-Kereskedelmi-Mezőgazdasági Osztály.

Iktatott iratok	1950–1963
Iktatókönyvek	1964–1967
Mutatókönyvek	1964–1967

14. Munkaerő-gazdálkodási Osztály (Munkaügyi Osztály)**iratai****1952–1956****0,36 ifm****+ 6 kötet**

Feladata: a munkaerő-gazdálkodással kapcsolatos szakigazgatási teendők ellátása (munkaegészségügyi irányítás, -toborzás, munkakönyv-kiállítás, vállalati ellenőrzés, munkaerő-közvetítés).

Iktatott iratok

1952–1956

Vegyes iratok

1952–1956

Munkakönyv-nyilvántartó

1951–1955

15. Művelődési Osztály iratai**1950–1990****17,16 ifm****+ 41 kötet**

Feladata: az általános iskolák, óvodák, nevelőintézetek munkájának pénzügyi és szakmai felügyelete. Iskolakötelesek nyilvántartása, beíratási körzetek megállapítása, az iskolán kívüli oktatás szervezése, művelődési és művészeti intézmények, könyvtárak felügyelete, ének- és zenekarok, művészegyüttesek támogatása.

Iktatott iratok

1950–1990

Iktatókönyvek

1964–1982

Mutatókönyvek

1964–1974

1976–1978

1980–1981

1983–1984

1986–1988

16. Pénzügyi Osztály iratai**1949–1990****10,80 ifm****+ 59 kötet**

Feladata a hatáskörébe utalt adók kivetése, kezelése és behajtása, a város költségvetésének összeállítása és a költségvetés végrehajtása, költségvetési ütemtervek és zárszámadások, könyvelés, a tanács alá tartozó helyi vállalatok pénzgazdálkodásának ellenőrzése

Iktatott iratok

1949–1990

Tatabánya Megyei Város kirendeltségeinek

(I-IV. kerület) adófőkönyvei

1951–1956

Iktatókönyvek	1979–1980
	1983–1985
	1987–1989

Mutatókönyvek	1979–1980
	1981–1985
	1987–1989

17. Személyzeti Csoport iratai **1968–1989** **0,96 ifm**
(ld. még: Titkárság)

Az 1001/1968. sz. Korm. határozat értelmében a Titkárságon belül önálló személyzeti és oktatási csoportvezető (főelőadó) végezte mindazon személyzeti teendők ellátását, amellyel az elnök megbízta. További feladata a tanácsi hivatal személyzeti feladatainak ellátása, közreműködés a vb-elnök hatáskörébe tartozó személyzeti ügyek intézésében. A levéltárba került iratanyag töredékes, zömmel a hivatali apparátus alkalmazottaival kapcsolatos személyi anyagokat tartalmazza.

Kinevezett dolgozók személyi adatlapjai	1968–1985
Szerződéses dolgozók személyi adatlapjai	1968–1985
Bérkimutatások	1969–1971
Jutalmazási kimutatások	1989

18. Termelés-Ellátásfelügyeleti Osztály (TEFO) iratai **1974–1989** **4,80 ifm**
+ 36 kötet

A mezőgazdasági és élelmezésügyi, a kereskedelmi csoport összevonásával 1971-ben szerveződött. Feladata a helyi mezőgazdasági termelészövetkezetek munkájának ellenőrzése, a város kereskedelmi ellátásának szervezése, irányítása, piacfelügyelet. A bányaművelés megszűnte után újrahasznosított földterületek bérbeadása kertbarát körök szervezésével.

Iktatott iratok	1974–1985
Iktatókönyvek	1975–1989
Mutatókönyvek	1976–1978
	1980–1981
	1983–1988

19. Tervosztály iratai	1951–1990	9,00 ifm + 26 kötet
-------------------------------	------------------	--------------------------------

A tanács gazdasági tervező, gazdálkodó és beruházásokat lebonyolító szervezete. Feladatai a gazdasági tervezés, a tanács éves és távlati tervjavaslatainak kidolgozása, előkészítése. A tanácsi és nem tanácsi beruházás és fejlesztés összehangolása. Tervezéssel és beruházások lebonyolításával kapcsolatos feladatokat ellátása.

Iktatott és vegyes iratok	1951–1956	
	1967–1990	

Iktatókönyvek	1977–1980	
	1983–1989	

Mutatókönyvek	1978	
	1981	
	1983–1984	
	1986	
	1988	

20. Testnevelési és Sportfelügyelőség iratai	1952–1990	2,76 ifm
---	------------------	-----------------

Feladata a város területén testneveléssel foglalkozó állami intézmények, sportkörök, egyesületek és az egyes sportágak városi szövetségei tevékenységének irányítása, felügyelete. Városi sportrendezvények szervezése, bonyolítása; testnevelési és sportagitáció. A sportvezető- és szakemberképzés, továbbképzés irányítása. 1987-től elnevezése *Testnevelési és Sportosztály*. Az anyaghoz segédletek nincsenek.

Testnevelési és Sportbizottság iratai	1952–1956	
Iktatott és vegyes, iktatlan iratok, éves statisztikák	1971–1990	

21. Titkárság iratai	1950–1989	22,80 ifm + 135 kötet
<i>(ld. még: Személyzeti Csoport; – Tatabánya Megyei Város III-IV. kerületi Kirendeltség)</i>		

Feladata elsőként szervezési és adminisztrációs: ellátta a tanács és a V. B. működésével kapcsolatos szervezési teendőket, segítette a tanácsi bizottságok munkáját; a tanács,

valamint a tanács- és vb-tagok működésével kapcsolatos nyilvántartásokat. Közreműködött a választásokkal kapcsolatos feladatok ellátásában. Jogi feladatai közé tartozott a jogi véleménynyilvánítás, a tanácsra és vállalataira vonatkozó jogszabályok figyelemmel kísérése. Propaganda és információs feladatai közé tartozott a tanács és szervei tájékoztatására szolgáló kiadványok, propaganda anyagok szerkesztése, előkészítése; területszervezési feladatok ellátása, a városi kirendeltségek munkájának ellenőrzése; a hivatal működésével kapcsolatos szervezési, gazdasági és gondnoki teendők ellátása.

Iktatott és egyéb, vegyes iratok	1950–1989
Kirendeltségek iratai	1948–1987
Iktatókönyvek	1964–1989
Mutatókönyvek	1964–1978
	1980–1981
	1983–1984
	1986–1988
Kirendeltségek iktató- és mutatókönyvei	1957–1989

*

Országos Közellátási Jegyzőközpont Tatabánya

Városi Alkirendeltsége iratai	1951	0,12 ifm
--------------------------------------	-------------	-----------------

A háború utáni közellátás feladatainak megoldására szervezett városi alkirendeltség 1951-ben kezdte meg működését és 1952-ben szűnt meg.

Iktatott iratok	1951
-----------------	------

VI. VÁLLALATOK

1. Bánhidai Hőerőmű iratai	1929–1960	1,19 ifm
-----------------------------------	------------------	-----------------

A Magyar Dunántúli Villamossági Rt. beruházásaként a tatabányai szén felhasználására készült erőmű. Felszámolását követően iratanyagát a Magyar Országos Levéltárba szállították. A fennmaradó és levéltárunkban őrzött töredék anyag helytörténeti vonatkozása miatt került a gyűjteménybe.

ményünkbe, elsősorban személyi vonatkozású és statisztikai jellegű iratanyag (személyi adatlapok, nyugdíjpénztári törzslapok, statisztikai adatszolgáltatások, műszaki jelentések stb.)

Személyi ügyek, vegyes személyi iratok	1929–1943
Nyugdíjpénztári törzslapok	1941–1945
Élelmezési ügyek	1944–1945
Hadiüzemi ellátási ügyek	1944
Munkásfelvételi adatlapok	1950–1960
Statisztikai adatok, jelentések	1950–1960
Jutalmazási iratok	1955
Termelési tervek, tervjavaslatok	1957–1960
1965. évi árvízkarok befizetési bélyegei	1965

2. Ingatlankezelő Vállalat iratai **1961–1989** **3,44 ifm**

A vállalatot 1952. április 17-én alapította a városi tanács az állami építésű, illetve az államosított lakóházak fenntartási feladatainak ellátására. A vállalat tevékenységét, a hiányosan levéltárba került saját iratokon túl testületi előterjesztésekből (vb.-, tanácsülés) készült jegyzőkönyvekkel, valamint az Építési-Műszaki Osztály iratanyagaival kiegészítve tanulmányozhatjuk.

Lakónyilvántartó könyvek	1956–1958
Helyiségbérleti szerződések	1961–1981
Telephelybővítés, kisajátítások	1971–1972
Vállalati kollektív szerződések	1971–1981
Termelési tanácskozások jegyzőkönyvei	1973–1977
Társasház alapító okiratok	1988–1989
Vállalati átalakítás iratai	1989

3. Tatabányai Cementgyár iratai **1912–1969** **0,87 ifm**

A Magyar Általános Kőszénbánya Rt. által 1911-ben létrehozott portland cementgyár. (Névváltozásai: MÁK Rt. Felsőgallai Cementgyár 1911-1948.; Cement- és Mészművek 1948-1963.; Cement- és Mészművek Tatabányai Gyára). 1989-ben bezárták. Az itt található iratok a vállalat laboratóriumának, a termelt anyag minőségére és mennyiségére vonatkozó nyilvántartási kötetei, üzemellenőrzési jegyzőkönyvek.

Szénminta ellenőrző könyv	1912–1954
Nyersanyag előkészítés	1913–1945
Ellenőrző könyvek (cement- és klinkerminőség)	1914–1955
Számítási segédkönyv	1924
Vegyes ellenőrző könyvek	1931–1945
Üzemellenőrző könyvek	1932–1951
Termelési napló	1966–1968
Cementgyári rajztár rajzjegyzéke	év nélkül

4. Tatabányai Szénbányák Vállalat iratai

A vállalat működése során kialakított osztályokat, igazgatási egységeket betűrendben közöljük.

Bányaföldtani Osztály 1965–1990 54,60 ifm

Az osztály a Műszaki-Fejlesztési Főosztály irányítása alá tartozott. Az iratanyag a szén, bauxit és vízföldtani kutatások jegyzőkönyveit (Mány, Csordakút), valamint a fúrási dokumentációk, készletmérlegek, kutatási záró jelentések iratait tartalmazza.

Iratok 1965–1990

Bányamérési Osztály Ingatlanügyi Csoport 1945–1978 12,12 ifm

Feladata a bányák és a hozzá tartozó üzemek külszíni és bányamérési tevékenységének irányítása.

A szénkészletfejlesztés tervszerűségének ellenőrzése. A bányaműveletek hatására keletkezett külszíni változások figyelemmel kísérése, a bányakárok elhárítása. Kártalanítások. Tájérendezési kötelezettségnek megfelelő előzetes felmérés és tervezés. Új vállalati beruházások és egyéb területi igényekkel kapcsolatos ingatlanügyek teendőinek ellátása. Az anyagról részletes raktári jegyzék készült.

Iratok 1945–1978

Beruházási Osztály	1954–1980	36,22 ifm
---------------------------	------------------	------------------

Az osztály (később főosztály) ellátja a beruházások előkészítésével és megvalósításával kapcsolatban a szükséges koordinációs feladatokat. Felelős a beruházások előkészítéséért, megvalósításáért és átadásáért, a céljavaslat kidolgozásától a beruházások üzembe helyezéséig. Az anyag rendezése folyamatban van.

Beruházási nyilvántartó könyvek	1954–1977
Beruházási okmányok, tervek	1967–1980

Építészeti Üzem	1960–1985	28,32 ifm
------------------------	------------------	------------------

Feladata építőipari, épületgépészeti, külszíni és földalatti mélyfúrási beruházások kivitelezése, a vállalat létesítményeinek építőipari felújítása és karbantartása. Szabad építőipari kapacitása terhére külső megrendelések kivitelezése. A Műszaki Főosztály és a Beruházási Osztály vezetése alatt tevékenykedett. Az üzem munkájával kapcsolatos iratok, tervrajzok, műszaki dokumentumok találhatók az iratokban.

Iratok	1960–1985
--------	-----------

Fejlesztési Főmérnök	1972–1987	0,96 ifm
-----------------------------	------------------	-----------------

A vállalatnál folyó beruházások koordinálására hozták létre az 1970-es években.

Iktatott iratok (levelezés)	1972–1987
-----------------------------	-----------

Gazdasági Igazgatóhelyettes	1967–1984	3,96 ifm
------------------------------------	------------------	-----------------

A Tatabányai Szénbányászati Tröszt (1952-1967) megszűnte után a Tatabányai Szénbányák új szervezési-működési szabályzata határozta meg a termelési főmérnök (a trösztigazgató, vállalatigazgató) általános helyettese helyére lépő gazdasági igazgatóhelyettes funkcióit.

Iratok	1967–1984	
Iktató- és mutatókönyvek	1967–1970 1978–1982	
Haldex Osztály	1957–1990	2,52 ifm
<p>Az osztály közvetlenül az igazgató irányítása alatt állt. A széntermelés során felhalmozódott meddőhányók újrahasznosításának eljárását tatabányai szakemberek dolgozták ki. Az eljárásra alapozva a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 3158/1959. sz. határozatával létrehozták a Haldex Lengyel-Magyar Részvénytársaságot. A magyar részvényesi teendők ellátásával, a magyar felet megillető szénmennyiség felosztásával, értékesítésével a Tatabányai Szénbányákat bízta meg a kormány. Az osztály feladata volt továbbá a szabadalommal kapcsolatos fejlesztési tevékenység bonyolítása, az új beruházások kiviteli terveinek elkészítése bel- és külföldre. 1988-ban önálló részvénytársasággá szerveződött.</p>		
Iratok	1957–1990	
Igazgatási Főosztály	1967–1980	2,52 ifm
<p>A főosztályt 1969-ben szervezték. 1967-ben szűnt meg a Tatabányai Szénbányászati Tröszt, jogutódja a Tatabányai Szénbányák. Az új vállalati megosztásban fontos szerep hárult az újonnan szervezett főosztályra, amelynek vezetője közvetlenül az igazgató felügyelete és vezetése alá tartozott.</p>		
Iktatott és vegyes iratok	1967–1980	
Iktatókönyvek	1967–1980	
Jogügyi Osztály	1953–1988	22,20 ifm
<p>Közvetlenül az Igazgatási Főosztály vezetőjének felügyelete alatt állt. Feladata a vállalat összes peres és peren kívüli ügyeiben a vállalat törvényes képviselője, jogi állás-</p>		

foglalások készítése. A vállalatnál beosztott jogi előadók munkájának felügyelete. A vállalat lakásgazdálkodásának irányítása. Bányakár ügyek intézése a Bányakár Intéző Bizottságban. Baleseti kártalanítások ügyintézése.

Iratok	1953–1984
Baleseti kártalanítási jegyzőkönyvek	1964–1988

Jogügyi Osztály Szabadalmi (Iparjogvédelmi) Csoport 1969–1990 8,52 ifm

A csoport feladata 1969 és 1990 között a vállalatnál alkalmazott újítási és találmányi tevékenység szakmai szervezése és ügyintézése. A fennmaradt iratanyag az alkalmazott újítások és találmányok nyilvántartását, az alkalmazási szerződések elkészítését, az elbíráláshoz szükséges adatokat, műszaki-gazdasági értékeléseket, számításokat tartalmazza találmányonként. Az anyagról darabszintű jegyzék készült.

Iratok	1969–1990
--------	-----------

Kereskedelmi Osztály 1968–1985 8,52 ifm

Feladata a széntermelésen kívüli tevékenységgel kapcsolatos, elsősorban a belföldi jellegű piac- és témakutatás kialakítása. A külső vállalkozásokkal kapcsolatos szervezési és együttműködési tevékenységben való részvétel.

Iratok	1968–1985
--------	-----------

Közgazdasági Főosztály 1949–1993 5,28 ifm

A főosztály (1980 előtt Bányagazdasági Főosztály) közvetlenül az igazgató irányítása és felügyelete alá tartozott. Az itt lévő anyagban éves tervek (1949-1979), a vállalati tevékenység éves összefoglalói, bérügyi összefoglalók, termelési eredmények találhatók.

Iratok	1949–1993
--------	-----------

Központi Bányaumentő Állomás	1960–1990	2,40 ifm
-------------------------------------	------------------	-----------------

Közvetlenül a Műszaki Főosztály vezetőjének irányítása és felügyelete alá tartozott. Feladata a vállalat bányáüzemeinél elemi csapások, üzemzavarok elhárítása a Bányaumentési Szolgálati Szabályzat előírásai szerint. A szerelési munkák megszervezése, valamint irányítása és ellenőrzése. Üzemi bányaumentők elméleti és gyakorlati kiképzése. 1960-ban vált önállóvá, addig a vállalat Gépkocsi Üzemének keretén belül működött.

Iktatott és vegyes iratok	1960–1990	
---------------------------	-----------	--

Munka- és Bérügyi Osztály	1896–1990	32,08 ifm
----------------------------------	------------------	------------------

Az osztály a MÁK Rt. Felvételi Irodájának jogutódja volt. Az iratok a Tatabányai Szénbányák felszámolása után kerültek a levéltár gyűjteményébe. A Felvételi Iroda feladata a munkaügyi, bérezési és munkásellátási munkák megszervezése, végrehajtása.

a./ Felvételi Iroda	1896–1971	12,82 ifm
----------------------------	------------------	------------------

Társládatagok névsora A-Z-ig	1896–1929	
Munkástörzskönyvek, nyilvántartások	1899–1951	
Kimutatás a MÁK Rt. társ pénztári tagságáról	1900–1971	
Vegyes iratok	1915–1963	
Munkakönyv nyilvántartások, felvételi és távozási naplók, egyéb nyilvántartások	1931–1954	

b./ Munkaügyi Csoport	1953–1990	19,26 ifm
------------------------------	------------------	------------------

Baleseti jegyzőkönyvek	1953–1987	
Munkaügyi döntőbizottság jegyzőkönyvei	1980–1990	

Pénzügyi és Számviteli Főosztály	1949–1992	4,80 ifm
---	------------------	-----------------

A főosztály vezetője (1980 előtt főkönyvelő) a pénzügyi és ügyviteli kérdésekben az igazgató helyettese. Feladatát a Számviteli és Pénzügyi, Ellenőrzési és Bérelszámolási Osztály révén látja el. A fennmaradt anyag éves mérlegbe-

számolókat, pénzügyi jelentéseket, a gazdasági tevékenység értékelését, ellenőrzési jegyzőkönyveket, revíziós jegyzőkönyveket, vagyonértékeléseket, fontosabb gazdasági mutatók nyilvántartását, átalakítási koncepciókat tartalmaz.

Iratok 1949–1992

Számviteli és Vagyonkezelési Osztály 1949–1992 2,16 ifm

A gazdasági igazgatóhelyettes felügyelete alá tartozó csoport fennmaradt iratanyaga: ingatlanleltárak, leltártérképek, pénzügyi-számviteli rendelkezések.

Iratok 1949–1992

Személyzeti és Oktatási Osztály 1950–1993 7,92 ifm

Közvetlenül az igazgató irányítása alá tartozó osztály, amelynek feladata a vállalat központja és a hozzá tartozó üzemek vezető állású műszaki és adminisztratív dolgozóinak személyi nyilvántartása, a szükséges káderutánpótlás biztosítása, az ezzel kapcsolatos tervek elkészítése, szaktanfolyamok szervezése, irányítása.

Levelezés, vizsgajegyzőkönyvek 1950–1993

Kádernyilvántartó lapok 1953–1989

Kitüntetétek névjegyzékei 1957–1993

Termelési Főmérnök 1974–1992 1,32 ifm

A termelési főmérnök a műszaki igazgatóhelyettes irányítása alatt végezte a napi termelési feladatok irányítását. Az iratanyag műszaki, működési üzemviteli terveket, ellenőrzési jegyzőkönyveket, termelési tanácskozások jegyzőkönyveit tartalmazza.

Iratok 1974–1992

Tervtár	1954–1985	24,96 ifm
----------------	------------------	------------------

A tervtár a Szénbányák Vállalat Tervező Irodája által készített bányászati, gépészeti, magas- és mélyépítési, valamint villamos terveket tartalmaz. Elsősorban a vállalat és üzemei, egyes beruházási és fenntartási munkáihoz szükséges műszaki programokat készítette el. Tervezői kapacitása megengedte, hogy számos városi intézmény (sportcsarnok, iskolák, lakóépületek, egészségügyi létesítmények) terveit is elkészítsék. Az iroda irányítása és felügyelete a Műszaki Főosztály és a Beruházási Osztály vezetőjének a feladata.

Tervek	1954–1985	
--------	-----------	--

Titkárság	1955–1993	10,32 ifm
------------------	------------------	------------------

Az igazgató (trösztigazgató, majd vállalatigazgató) mellett a titkári teendőket látja el. Feladata az igazgató levelezésének intézése, az iratkezelés és irattározás üzemi-vállalati rendjének szabályozása. Titkárság felügyelt a vállalati nyomda, a géptáviró és a titkos ügykezelés, a vállalati telefonközpont munkájára. Az iratanyagban megtalálhatók az 1955-1992 keletkezett *igazgatói utasítások* is.

Igazgatói utasítások	1955–1992	
----------------------	-----------	--

Igazgatói levelezés	1958–1993	
---------------------	-----------	--

Munkarendek, ügyrendek, szervezési szabályzatok	1969	
---	------	--

Újítási Osztály	1960–1975	15,60 ifm
------------------------	------------------	------------------

Az osztály a Műszaki-Fejlesztési Főosztály irányítása alá tartozott.

Újítások jegyzőkönyvei	1960–1975	
------------------------	-----------	--

Villám Nyomda	1954–1989	5,43 ifm
----------------------	------------------	-----------------

A Titkárság, majd a Dokumentációs Osztály felügyelete alatt működő vállalati nyomdát, a *Villám Nyomdát* eredetileg belső feladatok megoldására hozták létre, így az igaz-

gatói, főkönyvelői, üzemvezetői utasítások elkészítésére és a munkaverseny mozgalmat népszerűsítő „Villám” újság nyomtatására. Ezen túl a nyomda készítette el a vállalat kulturális és politikai, valamint szakszervezeti életére vonatkozó nyomdatermékeket (meghívók, katalógusok, értekezleti előterjesztések beszámolók, plakátok).

Köteles példányok	1954–1989
Iktatókönyv	1972

VII. KÜLÖN INTÉZKEDÉSSSEL LEVÉLTÁRBA UTALT IRATOK

1. Állami anyakönyvek másodpéldányai

Az 1947-es évet követően, a községek várossá szervezése után Tatabánya Megyei Város egy anyakönyvi kerületté vált.

a./ Alsógalla község állami anyakönyveinek másodpéldányai

	1920–1947	0,15 ifm
Születési anyakönyv	1920–1943	
Házassági anyakönyv	1920–1943	
Halotti anyakönyv	1920–1943	
Születési, házassági, halotti anyakönyv	1944–1947	

b./ Bánhida község állami anyakönyveinek másodpéldányai

	1895–1947	0,67 ifm
Születési anyakönyvek	1895–1947	
Házassági anyakönyvek	1895–1943	
Halotti anyakönyvek	1895–1943	

c./ Felsőgalla község állami anyakönyveinek másodpéldányai

	1895–1947	1,96 ifm
Születési anyakönyvek	1895–1947	
Házassági anyakönyvek	1899–1947	
Halotti anyakönyvek	1895–1947	

d./ Tatabánya nagyközség és megyei város állami anyakönyveinek		
másodpéldányai	1902–1980	4,90 ifm
Születési anyakönyvek	1902–1980	
Házassági anyakönyvek	1902–1980	
Halotti anyakönyvek	1902–1980	
2. Római katolikus egyházi anyakönyvek		
a./ Alsógalla község r. kat. egyházi anyakönyvei	1829–1895	0,12 ifm
Születési anyakönyvek	1829–1847 1851 1853–1895	
Házassági anyakönyvek	1851 1853 1855–1858 1864 1866–1895	
Halotti anyakönyvek	1851 1853–1858 1864–1895	
b./ Bánhida község r. kat. egyházi anyakönyvei	1868–1895	0,12 ifm
Születési anyakönyvek	1868–1895	
Házassági anyakönyvek	1868–1895	
Halotti anyakönyvek	1868–1895	
c./ Felsőgalla község r. kat. egyházi anyakönyvei	1868–1895	0,12 ifm
Születési anyakönyvek	1868–1895	
Házassági anyakönyvek	1868–1895	
Halotti anyakönyvek	1868–1895	
3. Választási iratok	1990–2002	0,84 ifm
Országgyűlési képviselő-választások (szavazóköri jegyzőkönyvek)	1990 1994 1998	

Önkormányzati választások (szavazóköri jegyzőkönyvek)	1990 1994 1998
Egészség- és nyugdíjbiztosítási önkormányzat képviselőinek választásával kapcsolatos iratok	1993
Népszavazás	1997. november 16.

VIII. TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Tatabánya Megyei Jogú Város közgyűlési jegyzőkönyvei 1990–1998 2,00 ifm

BIBLIOGRÁFIA

Kiadványaink

Adalékok Tatabánya (művelődés)történetéhez. [Bev.:] (Kósa László. Szerk.: Tapolcainé Sáray Szabó Éva. Kiad.: Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala.) Tatabánya, 1994. (Alfadat-Press Nyomdaipari Kft.) 168 l., illusztr. 20 cm.

/Tatabányai Levéltári Füzetek 1./

Tartalom: Leblancné Kelemen Mária: A Tatabányai Fióklevéltár 1992-1994. 9-16. l. – Üő: A Turul-émlékmű dokumentumai (1895-1992.) 17-29. l. – Skrinýár Miklós: Adatok Bánhida 1896 előtti történetéhez. 31-56. l. – T. Sáray Szabó Éva: Felsőgalla- és Vidéke Ipartestület Értesítője 1937-1940. 57-68. l. – Üő: Adalékok Felsőgalla nyomdászatának történetéhez. 67-69. l. – Üő: Gönczöl János nyomdája 1936-1946. 71-86. l. – Üő: Nyitrai Béla nyomdája 1941-1950. 87-108. l. – Adattárak I-III. Egyesületek Tatabányán és elődközségeiben. (1902-1951.) (Összeáll.: Leblancné dr. Kelemen Mária.) 111-150. l. – Nyomdászok, könyv-, újság- és hírlapkereskedők Tatabányán – az iparajstromok alapján. (1913-1949.) (Összeáll.: T. Sáray Szabó Éva) 151-161. l.

Ism.: MEZEY László Miklós: Adalékok Tatabánya (művelődés)történetéhez. = Honismeret, 1996. 6. sz. 116-117. l.

Könyvpremier a levéltárban. = 24 ÓRA, 1995. 16. sz. január 19. 1. l.

GOMBKÖTŐ Gábor: Tatabányai levéltárosok sorozatnyitánya. Adalékok a múltból a jelennek. Városi Levéltár. Adalékok Tatabánya (művelődés)történetéhez.

Tatabányai Levéltári Füzetek. = 24 ÓRA, 1995. 121. sz. május 25. 8. l.

Adalékok Tatabánya történetéhez. = Magyar Nemzet, 1995. 22. sz. január 26. 15. l.

HORVÁTH Géza: Zárójelbe tett történelem. In.: Limes. Komárom-Esztergom Megyei tudományos szemle. 1997. 3. sz. mell. 83-84. l.

Források és tanulmányok Tatabánya oktatástörténetéhez. [Bev.:] (Ravasz Éva. Szerk.: Tapolcainé Sáray Szabó Éva. Kiad. Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.) Tatabánya, 1995. (Alfadat-Press Nyomdaipari Kft.) 140 l. illusztr. 20 cm.

/Tatabányai Levéltári Füzetek 2. – Sorozatszerk.: Ravasz Éva./

Tartalom: In memoriam Leblancné dr. Kelemen Mária. (1931. május 14. – 1995. szeptember 4.) 7-11. – + Leblancné Kelemen Mária: Óvodaépítés a századfordulón Felsőgallán, Bánhidán és Alsógallán. 12-35 l. – Németh Ferenc – T. Sáray Szabó Éva: A MÁK Rt. Tatabányai Szénipari Előkészítő Iskolája. 37-68. l. – Tapolcainé Sáray Szabó Éva: A Felsőgallai Polgári Fiú- és Leányiskola történetéből. 1925-1948. 69-112. l. – Ravasz Éva – Szilaj Ákos – Tóth Gabriella: Iskolatörténeti források a Tatabányai Városi Levéltárban. 113-120. l. – Fűrészné Molnár Anikó: A Tatabányai Múzeum Iskolamúzeuma és iskolatörténeti gyűjteménye. 121-128. l. – László János: A Tatabányai Múzeum iskolatörténeti iratai. 129-131. l. – Somorjai József: A Dadi Általános Iskola története 1946-1959. A Tatabányai Múzeum iratai alapján. 132-136. l. – Munkatársaink: 139. l.

Ism.: Levéltári könyvbemutató. A tudományos kutatás szolgálatában. = 24 ÓRA, 1996. 74. sz. március 26. 1. l.

[NÓBER Imre] – Nóber –: Iskola a Liba-dombon. Mi volt a slöjd? = Magyar Hírlap, 1996. 101. sz. április 30. Észak-dunántúli mell. 7. l.

Tatabánya közigazgatási repertórium. I. köt. A városi képviselő-testület és a tanács 1947-1950., a városi tanács és a végrehajtó bizottság 1950-1956. üléseinek jegyzőkönyvei. (Függelék: A képviselő-testület, a tanács- és a vb-tagok névjegyzéke.) [Bev.:] (Ravasz Éva. A szöveget gondozta és szerk.: Ravasz Éva, Tapolcainé Sáray Szabó Éva. Technikai szerk.: Tóth Gabriella. Kiad.: Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára, Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.) Tatabánya, 1997. (Alfadat-Press Nyomdaipari Kft.) 488 l. 28 cm.

/Tatabányai Levéltári Füzetek 3. – Sorozatszerk.: Ravasz Éva./

Megjelent Tatabánya várossá alakulásának 50. évfordulója alkalmából.

Ism.: A megyeszékhely jubileumi kiadványai. = 24 ÓRA, 1997. 236. sz. október 9. 1. l.

[PRUZSINA Alice] – ice –: Jubileumi kiadványok Tatabányáról. III. = Komárom-Esztergom Megyei Hírlap, 1997. 237. sz. október 10. 1-2. l.

[GOMBKÖTŐ Gábor] – g. g. –: Négy kötet a halhatatlanságról. Közigazgatási adattár a tatabányai városi levéltárban. = 24 Óra, 1997. 281. sz. december 2. 1. l.

Tatabánya közigazgatási repertórium. II. köt. A városi tanács és a végrehajtó bizottság 1957-1967. üléseinek jegyzőkönyvei. (Függelék: A tanács- és a vb-tagok névjegyzéke. A szöveget gondozta és szerk.: Ravasz Éva, Tapolcainé Sáray Szabó Éva. Technikai szerk.: Tóth Gabriella. Kiad.: Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára, Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.) Tatabánya, 1998. (Alfadat-Press Nyomdaipari Kft.) 498 l. 20 cm.

(Tatabányai Levéltári Füzetek 4. – Sorozatszerk.: Ravasz Éva.)

Tatabánya közigazgatási repertórium. III. köt. A városi tanács és a végrehajtó bizottság 1968-1977. üléseinek jegyzőkönyvei. (Függelék: A tanács- és a vb-tagok névjegyzéke.) [Bev.:] (Ravasz Éva. A szöveget gondozta és szerk.: Ravasz Éva, Tapolcainé Sáray Szabó Éva. Technikai szerk.: Tóth Gabriella. Kiad.: Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára.) Tatabánya, 1999. (Alfadat-Press Nyomdaipari Kft.) 346 l. 28 cm.

/Tatabányai Levéltári Füzetek 5. – Sorozatszerk.: Ravasz Éva./

Tatabánya közigazgatási repertórium. IV. köt. A városi tanács és a végrehajtó bizottság 1978-1990. üléseinek jegyzőkönyvei. (Függelék: A tanács- és a vb-tagok névjegyzéke. A szöveget gondozta és szerk.: Ravasz Éva, Tapolcainé Sáray Szabó Éva. Technikai szerk.: Tóth Gabriella. Kiad.: Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatásával.) Tatabánya, 1999. [2000.] (Alfadat-Press Nyomdaipari Kft.) 346 l. 28 cm.

/Tatabányai Levéltári Füzetek 6. – Sorozatszerk.: Ravasz Éva./

Tatabánya közigazgatási repertórium. V. köt. Név- és tárgymutató 1947-1990. I-IV. köt. (Összeáll. és szerk.: Tapolcainé Sáray Szabó Éva. Technikai szerk.: Tóth Gabriella. Kiad.: Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára a Nemzeti Kulturális Alapprogram Levéltári Kollégiuma és Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése támogatásával.) Tatabánya, 2001. [2002.] Alfadat-Press Nyomdaipari Kft.) 408 l. 28 cm.

/Tatabányai Levéltári Füzetek 7. – Sorozatszerk.: Ravasz Éva./

Rólunk írták...

(ld. még: *A kiadványok ismertetése*)

1992

[HORVÁTH Géza] Horváth

Tatabánya. Megnyitás előtt a levéltár. = TKTV – ittHON, 1992. március 13. 2. l.

– Interjú Ortutay Andrással, a megyei levéltár igazgatójával a Tatabányai Fióklevéltárról.

Levéltár nyílik. = 24 ÓRA, 1992. szeptember 5. 1. l.

– Hír a Tatabányai Fióklevéltár megnyitásáról, szeptember 10-én.

[CSATÓ Károly] – csató –

Fióklevéltár nyílt Tatabányán. A kollektív emlékezetért. III. = 24 ÓRA, 1992. 215. sz. szeptember 11. 1.-2. l.

1995

Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése a Komárom-Esztergom Megye Tatabányai Fióklevéltárát 1995. január 1-től önálló városi levéltárként működteti, amelynek ünnepélyes, sajtótájékoztatóval egybekötött megnyitására 1995. január 23-án került sor. Az új városi intézmény igazgatója dr. Ravasz Éva lett. (Rövid életrajzi adatokkal.) = Levéltári Szemle, 1995. 1. sz. 33. l.

CSOMBOR Erzsébet

Komáromi Levéltári Szakmai Nap. = Levéltári Szemle, 1995. 3. sz. 103-105. l.

– Benne: Tapolcainé Sáray Szabó Éva előadásáról a „Komáromi nyomdák 1705–1849” címmel.

KÁDÁR Péter

Kitekintés az új városi levéltárból. III. = 24 ÓRA, 1995. 47. sz. február 24. 7. l.

– Az intézmény munkájáról, dr. Ravasz Éva igazgató kinevezéséről – portré.

[MÁNYOKI László] M. L.

Változó honismeret. „A szakma megújítására is szükség van.” = TKTV – ittHON, 1995. 8. sz. május 26. 11. l.

– A Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület tisztújító közgyűléséről; – beszélgetés Ravasz Évával, az egyesület új elnökével.

NÓBER Imre

Megkezdte munkáját a tatabányai városi levéltár. Hogyan „született” Komárom-

Esztergom megye székhelye? = Magyar Hírlap, 1995. 125. sz. május 30. Heti Észak-dunántúl c. mell. 2. l.

– Interjú Ravasz Évával, a városi levéltár igazgatójával.

[MÁNYOKI László] – m –

Hírek a levéltárból. = TKTV – ittHON, 1995. 10. sz. június 30. 2. l.

– A városi levéltár gyarapodása (MÁK Rt. magán elemi iskoláinak iratai, a Városi Művelődési Központ iratai) – készül a levéltári évkönyv.

1996

Adatok a levéltárakról. 1995. (Összeáll.: Sudár Kornélia.) = Levéltári Szemle, 1996. 2. sz. 59-65. l.

– Benne: A városi levéltár statisztikai adatai.

CSOMBOR Erzsébet

Levéltári Szakmai Nap Komáromban. = Levéltári Szemle, 1996. 2. sz. 71. l.

– Benne: Ravasz Éva előadásáról „100 éves az állami anyakönyvezés” címmel.

MÁNYOKI László

Új helyre költözik a levéltár. Ill. = TKTV – ittHON, 1996. 7. sz. április 12. 8. l.

– Interjú Ravasz Évával az elmúlt négy év munkájáról, a tervezett költözésről.

Szolgáltatóház Felsőgallán. Ill. = TKTV – ittHON, 1996. 7. sz. április 12. 1. l.

– Az épület története, felújítása, új funkciói, a városi levéltár új helye. (A városi tanács épülete volt, majd 1967-től a munkásőrség székháza.)

Munkásőrlaktanyából szolgáltatóház. Hír. = Új Magyarország, 1996. 184. sz. augusztus 21. 5. l.

– A Felsőgallai Szolgáltatóházról, amelyben a városi levéltár is helyet kap.

1997

Adatok a levéltárakról. 1996. (Összeáll.: Sudár Kornélia.) = Levéltári Szemle, 1997. 2. sz. 69-77. l.

– Benne: A városi levéltár statisztikai adatai.

Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára új épületbe költözött. = Levéltári Szemle, 1997. 2. sz. 62. l.

– Rövid tudósítás az 1997. április 25-i avatási ünnepségről.

[GOMBKÖTŐ Gábor] – g. g. –

Levéltári órák és adatok új helyen. Kiállítással, kiadvánnyal készülnek Tatabánya jubileumára. Ill. = 24 ÓRA, 1997. 72. sz. március 27. 2. l.

– Városi levéltár.

Harmadikként az országban. – 700 négyzetméteren a tatabányai levéltár. – Felsőgallán őrzik a múlt dokumentumait. Ill. = 24 ÓRA, 1997. 97. sz. április 26. 1. l.

– Tatabánya várossá nyilvánításának 50. évfordulóján adták át a városi levéltár új épületét a Felsőgallai Szolgáltatóházban. – A megnyitó ünnepségről.

[PRUZSINA Alice] – íce –

Városi levéltár Tatabányán. A Felsőgallai Szolgáltatóház ad otthon az intézménynek. Ill. = Magyar Hírlap, 1997. 97. sz. április 26. 2. l.

VARGA Gábor

Levéltáratatás. = TKTV – ittHON, 1997. 9. sz. május 19. 2. l.

– A Felsőgallai Szolgáltatóházba költözött a városi levéltár. Az intézmény avató ünnepségről, „Tatabánya közigazgatásának története” c. állandó kiállítás megnyitásáról.

GYIMES Zsolt

Levéltár és múzeum, de szép mind a kettő... Ill. = TKTV – ittHON, 1997. 10. sz. május 23. 8-9. l.

– A városi levéltár új épületének felavatása kapcsán interjú Ravasz Éva igazgatóval.

1998

Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára. In.: Ki kicsoda Tatabányán, Oroszlányban, Tatán? 1998. (Sorozatszerk.: Rikli Ferenc. Szerk.: Forgács Sándor.) H. n. 1998. Dél-dunántúli Extra Lapkiadó Kft. 171. l.

Adatok a levéltárakról. 1997. (Összeáll.: Sudár Kornélia.) = Levéltári Szemle, 1998. 2. sz. 67-78. l.

– Benne: A városi levéltár statisztikai adatai.

G. VASS István – SÁRKÖZI János – TILCSIK György

Az önkormányzati levéltárak 1992-1996 közötti tevékenységéről készült szakfelügyelői jelentések összegező értékelése. = Levéltári Szemle, 1998. 2. sz. 29-40. l.

– Benne: A Tatabányai Fióklevéltár, ill. a városi levéltár említése.

TAKÁCS Edit

Az önkormányzati levéltárak gyűjtőterületi munkája. = Levéltári Szemle, 1998. 3. sz. 29-51. l.

– Benne: A városi levéltár statisztikai adatai.

BÁN Péter

Az önkormányzati levéltárak kutatótermi és kutatóforgalmi adatai. = Levéltári Szemle, 1998. 4. sz. 31-41. l.

– Benne: A városi levéltár adatai.

GYIMES Zsolt

Ápolják igaz magyar szívvel a szabadságharc hagyományait! = TKTV – ittHON, 1998.

2. sz. február 6. 8-9. l.

– Az 1948-as centenáriumi év tatabányai eseményeiről beszélgetés Ravasz Évával – levéltári dokumentumok alapján.

A sajtószabadságról Tatán. – Kiállítás a levéltárban. – Kopjafaavatás Füzitőn. – Ünnepek megyeszerte. = 24 ÓRA, 1998. 62. sz. március 14. 3. l.

– 1848/49-es emlékkiállítás a városi levéltárban.

[PRUZSINA Alice] – ice –

Ajándékkal kedveskedett a politikus a levéltárnak. Az ünnepeket őszintén csak magában éli meg az ember. Ill. = Komárom-Esztergom Megyei Hírlap, 1998. 63. sz. március 16. 3. l.

– A városi levéltár 1848/49-es kiállítása, amelyet Szalay Gábor országgyűlési képviselő nyitott meg.

[GOMBKÖTŐ Gábor] – g –

150 év választásai. Szabadon és titkosan: 1945-ben és 1990 után. Ill. = 24 ÓRA, 1998. 226. sz. szeptember 26. 1. l.

– A megyei és a városi levéltár anyagából nyílt kiállítást dr. Kukorelli István, az Országos Választási Bizottság elnöke nyitotta meg.

[TÁTRAI Zoltán] – tátrai –

Kiállítás a választások történetéről. Az elmúlt 150 év során sok minden változott. Ill. = Komárom-Esztergom Megyei Hírlap, 1998. 226. sz. szeptember 26. 1.-2. l.

– A városi levéltár kiállítása.

1999

Adatok a levéltárakról. 1998. (Összeáll.: Sudár Kornélia.) = Levéltári Szemle, 1999. 2. sz. 14-26. l.

Benne: A városi levéltár statisztikai adatai.

[TÁTRAI Zoltán] – tátrai –

Volt egyszer egy tröszt. Kiállítás a tatabányai bányászat egy „szeletének” történetéből. Ill. = Komárom-Esztergom Megyei Hírlap, 1999. 109. sz. május 12. 1.-2. l.

– A tatabányai bányászat története 1952-1967. levéltári dokumentumok alapján, a városi levéltár és a Bányász Hagyományokért Alapítvány rendezésében.

GYIMES Zsolt

Hol volt, hol nem volt... Szabálytalan tudósítás egy dokumentum-kiállításról. = TKTV – itt-HON, 1999. 10. sz. május 21. 9. l.

– „Volt egyszer egy Tröszt 1952-1967” c. kiállítás a városi levéltárban.

[GOMBKÖTŐ Gábor] – g.g. –

Volt egyszer egy bánya... Múltidéző emlékkiállítás sikere a levéltárban. = 24 ÓRA, 1999. 222. sz. szeptember 23. 2. l.

– „Volt egyszer egy Tröszt 1952-1967” c. kiállítás.

2000

LAKOS János

Jelentés a levéltári szakfelügyelet 1999. évi működéséről és ellenőrzési tapasztalatairól.

= Levéltári Szemle, 2000. 1. sz. 55-57. l.

– Benne: A városi levéltárról.

Adatok a levéltárakról. 1999. (Összeáll.: Sudár Kornélia.) = Levéltári Szemle, 2000. 2. sz. 54-59 l.

– Benne: A városi levéltár statisztikai adatai.

GÁCSI VARGA Krisztina

Beszámoló a veszélyeztetett állapotú levéltári anyag megmentésére kiírt pályázatról. = Levéltári Szemle, 2000. 3. sz. 66-69. l.

– Benne: A városi levéltár említése.

CSULIK Andrea

Honismereti vetélkedő az „ünneplő esztendőben”. Három városi diákcsoport a területi döntőbe jutott. = TKTV – ittHON, 2000. 7. sz. április 14. 15. l.

– „Felkelt a napunk” címmel, az ezredforduló tiszteletére rendezett történelmi verseny megyei döntője –Tatabánya, március 25. – a Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület szervezésében.

[FALUDI Ádám] – F. Á. –

Egy város emlékezetének otthona. „Hiteles hely”, amely igazolja, hogy megszületett. III. = TKTV – ittHON, 2000. 11. sz. június 9. 9. l.

– Interjú Ravasz Évával, a városi levéltár igazgatójával az intézmény munkájáról.

2001

KÓSA László

A levéltári kiadványok jelentősége. = Levéltári Szemle, 2001. 1. sz. 3-9. l.

– Benne: A városi levéltár kiadványairól.

Jelentés a levéltárakról. 2000. (Összeáll.: Sudár Kornélia.) = Levéltári Szemle, 2001. 2. sz. 74-79. l.

– Benne: A városi levéltár statisztikai adatai.

LAKOS János

Jelentés a levéltári szakfelügyelet 2000. évi működéséről és ellenőrzési tapasztalatairól. = Levéltári Szemle, 2001. 2. sz. 74-79. l.

– Benne: A városi levéltár említése.

2002

Átadták Tatabánya Kultúrájáért elismeréseket. Ill. = Komárom-Esztergom Megyei Hírlap, 2002. 197. sz. augusztus 24. 1-2. l.

– A kitüntetettek között a városi levéltár kollektívája.

TÓTH Ilona

Óvják a helyi szellemi arculatot. Átadták a Tatabánya Kultúrájáért-díjakat. Ill. = 24 ÓRA, 2002. 197. sz. augusztus 24. 1.-5. l.

– A városi levéltár kollektívája is kitüntetésben részesült.

*

MÁNYOKI László

A vonalban: Leblancné dr. Kelemen Mária. Ill. = TKTV – ittHON, 1993. 24. sz. július 9. 5. l.

– Életútjáról, a Tatabányai Fióklevéltár születéséről, alakulásáról.

CSOMBOR Erzsébet

Leblancné dr. Kelemen Mária. (1931-1995.) Nekrológ. = Levéltári Szemle, 1995. 4. sz. 103-105. l.

[GOMBKÖTŐ Gábor] – g.g. –

Életműdíj. – A Honismereti Akadémia kitüntettje dr. Sáray Szabó Éva. – Sajtótörténetből is doktorált a helytörténész. Ill. = 24 ÓRA, 1997. 164. sz. július 16. 2. l.

– Notitia Hungariae díj.

MONOS Zsuzsa

Összetartás, munka- és zeneszeretet. Ill. = Komárom-Esztergom Megyei Hírlap, 2001. 76. sz. március 31. 7. l.

– Interjú dr. Ravasz Évával életéről, munkájáról, hobbijáról.

*

Mi írtuk, szerkesztettük...

Leblancné Kelemen Mária

Városunk múltjából. Beköszöntő. = 24 ÓRA, 1992. 228. sz. szeptember 26. 8. l.

– Az elődközségek történetéből.

Rajk László írta alá. = 24 ÓRA, 1992. 239. sz. október 9. 4. l.

– Tatabánya várossá alakulásának előzményei.

Segély a hadifoglyoknak. – Egy év mérlege. = 24, 1992. 267. sz. november 12. 4. l.

– Az egyéves város eredményei.

Két autóbusz indult. – Egy év mérlege. = 24 ÓRA. 1992. 276. sz. november 23. 4. l.

– Az egyéves város eredményei.

Körjegyzőségi településből önálló nagyközség. – Az alsógallai önkormányzat létrejötte. In.: Limes. Komárom-Esztergom megyei tudományos szemle. (Főszerk.: Virág Jenő.) 1993. 2. sz. 79-84. l.

Újabb Madách Imre-dokumentumok a Nógrád Megyei Levéltárból és az ország közgyűjteményeiből. (Összeáll.: –. Szerk.: Á. Varga László. Kiad.: a Nógrád Megyei Levéltár.) Salgótarján, 1993. (Argumentum Kiadó Ny.) 716 l. 23 cm.

/Adatok, források és tanulmányok a Nógrád Megyei Levéltárból./

Ism.: ZÁBORI László: Újabb Madách Imre-dokumentumok... = Levéltári Szemle, 1994. 4. sz. 96-97. l.

Egyesületek. I. rész. = 24 ÓRA, 1993. 2. sz. január 4. 4. l.

– Az 1945 után alakult, ill. újjáalakult egyesületek Tatabányán.

Egyesületek. II. rész. = 24 ÓRA, 1993. 46. sz. április 1. 4. l.

– Az 1945 előtt alakult egyesületek Tatabánya elődközségeiben.

Tatabánya város szociálpolitikájáról. = 24 ÓRA, 1993. 146. sz. június 25. 4. l.

– 1947-1950.

A Tatabányai Fióklevéltárban – új szerzemények. = 24 ÓRA, 1993. 188. sz. augusztus 13. 4. l.

– Tatabánya elődközségeire vonatkozó iratok másolatai a szlovákiai levéltárakból.

Tatabánya város közlekedése. = 24 ÓRA, 1993. 278. sz. november 29. 4. l.

– 1948-1957.

Adalékok az oktatás, iskoláztatás alakulásához a polgári kori Dorog községben. (1867-1914.) In.: Limes. Komárom-Esztergom megyei tudományos szemle. (Főszerk.: Virág Jenő.) 1994. 1. sz. 73-76. l.

Alsógalla élete, a községi önkormányzat működése, tevékenysége a képviselő-testületi jegyzőkönyvek tükrében. (1892-1947.) In.: Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Levéltára Évkönyve 1993-1994. (Szerk.: Csombor Erzsébet.) Esztergom, 1994. (OKTÁV-PRESS Ny.) 97-124. l.

Adalékok a közlekedés történetéhez. = 24 ÓRA, 1994. 171. sz. július 22. 4. l.

– 1957-1960. Tatabánya.

Tatabánya múltjából. Képviselők, egyesületek, alkalmazottak... Tatabánya város első képviselő-testületének ülése 1947. október 10-én, a város kulturális életéről. = 24 ÓRA, 1994. 307. sz. december 30. 4. l.

Ravasz Éva

Az állami anyakönyvezés Komárom-Esztergom megyében. (1895-1995) (Bev., szerk.: Mikolasek Sándor. Írták: Ravasz Éva, Ugróczy Mária. Címlapfotó: Kontra Tibor.) Tatabánya, 1995. BM Kiadó. 48 l. 20 cm.

Borítón: 100 éves az állami anyakönyvezés.

Egy iskolai könyvtár alapításának kezdetei. In.: Komárom-Esztergom Megyei József Attila Megyei Könyvtár Évkönyve 1996. (Szerk.: Schmidt József, Monostori Imre.) Tatabánya, 1996. 65-69. l.

– Az Árpád Gimnázium könyvtára 1946-1950.

Helytörténeti pályázat 1848-49. emlékére. = Honismeret, 1998. 4. sz. 92. l.

– A Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület pályázatának eredményei; – értékelése a Komáromi Napok keretében.

A levéltárak és a honismeret. (Tájékoztató a XXVII. Honismereti Akadémia munkájáról.) = Levéltári Szemle, 1999. 4. sz. 64-65. l.

– Zalaegerszeg. A közgyűjtemények, művelődési intézmények és a honismereti mozgalom kapcsolatai.

Tatabánya 2000-ben. Fotóalbum. A 2000. év tiszteletére kiad. Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése Millenniumi Emlékbizottsága. [Bev.:] (Bencsik János, Schalkhammer Antal, Szabó István, Ravasz Éva. Fotók: Dallos István, Kiss T. József, Kovács Sándor, Szamody Zsolt, Tarjáni Antal.) Tatabánya, 2000. (Alfadat-Press Kft.) 110 l. 28 cm.

Ism.: TÓTH Ilona: Fejlődő városunk tükre. A város kincsei képekben. Megjelent

Tatabánya fotóalbuma új kiadása. Ill. = TKTV – ittHON, 2001. 17. sz. október 12. l. l.

– Könyvbemutató. Ravasz Éva, a szerkesztőbizottság tagjaként ismertette a kötetet.

A kommunális vízellátás kialakulásának kezdetei Tatabánya elődközségeiben és az intézményi ellátás megszervezése. (1891-1951.) In.: Északdunántúli Vízmű Részvénytársaság 1965-1980-2000. (Bev.: Sugár Mátyás. Szerk.: Halasy Károly.) Tatabánya, 2000. [Ny. n.] 4-6. l., illusztr.

Ajánló sorok a kötethez. = TKTV – ittHON, 2000. 6. sz. április 6. l.

– Gallai Rezső: Életutak – arcvonások c. kötetéhez.

A Bányatárspénztár első orvosa. Dr. Szabó Ignác. Ill. = TKTV – ittHON, 2001. 20. sz. november 23. 9. l.

– Szabó (Sonnenschein) Ignác (Nyitra, 1868. dec. 25. – Bp., 1945.) életrajzi adatai. Az unoka, Szabó István Oscar-díjas filmrendező levele, emlékei Tatabányáról.

A tudás forrásai. A „Karak és Rendek” figyelemre méltó témái. Ill. = TKTV – ittHON, 2002. 4. sz. március 1. 4. l.

– Komárom vármegye 1836. március 1-i közgyűlésén tárgyalt témák: a vármegye követeinek tájékoztatója az országgyűlésről, a Nemzeti Színház, az Országgyűlés és a Nemzeti Múzeum épülete tárgyában.

Hogy ünnepelt Tatabánya 1948-ban, a centenárium évében? 1848 tiszteletére díszkutat állítottak. Ill. = TKTV – ittHON, 2002. 5. sz. március 15. 6. l.

– Tatabánya város ünnepi közgyűlése, a városi rendezvények. Díszkút a felsőgallai Szabadság téren. (1961-ben – városrendezési okokból – lebontották.)

Zsidó temető Felsőgalla határában. Ill. = TKTV – ittHON, 2002. 8. sz. április 26. 9. l.
 Ahogy az új város megszületett... Ill. = TKTV – ittHON, 2002. 10. sz. május 24. 10. l.
 – Tatabánya-Kertváros alapításának 50. évfordulója alkalmából.

„Közhírré tétetik.” I-II. rész. Ill. = TKTV – ittHON, 2002. 12. sz. július 19. 8. l.; - uo.
 13. sz. augusztus 16. 10. l.

– A Levéltár gyűjteményében lévő Dobolási könyv (1948-1953.) ismertetése.

Komárom vármegye közgyűlésének jegyzőkönyvei – Nyitrán. = Honismeret, 2002. 4. sz. 100-101. l.

– A Nyitrai Területi Levéltárban.

Tapolcainé Sáray Szabó Éva

Fejezetek Oroszlány történetéből. [Bev.:] (Sunnyovszky Károly. Írták: Haraszti Mihály, Kőbányai Ferenc, Kulcsár Emil Miklós. Szerk.: – –. Fotók: Budaházi László, Haraszti Norbert stb.) Kiad.: Oroszlány Város Önkormányzata. Oroszlány, 1993. (Alfadat-Press Kft.) 242, [6] l., 16 t. illusztr. 20 cm.

Megjelent Oroszlány várossá alakulásának 40. évfordulójára.

Komárom-Esztergom megye településtörténeti kalauza. Szerk.: Balogh Kata, Bárdos István. [Bev.:] (Kovács György Zoltán, Egressy Erna. Írták: Bánhidó László, Bárdos István, Beke Margit stb. A megyei bibliográfiát összeáll.: – –. Fotók: Mohainé Varga Edit, Mudrák Attila. Térk.: Mészáros Edit. Kiad.: a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete. Tatabánya, 1993. (OKTÁV-PRESS Ny. Kft., Esztergom) 460 l., 9 térk., illusztr. 30 cm.

Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Füzet. 1992-1993. A Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület tájékoztatója. (Szerk.: Gyüszti László, – –. Kiad.: a Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesületi, a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat, az OTP Kereskedelmi Bank Rt. Megyei Igazgatósága, az IMAGE Dekor Stúdió anyagi támogatásával.) Tatabánya, 1994. (IMAGE Reklám Stúdió REPRO-DUCK Ny.) 164 l. 28 cm.

Benne: Komárom-Esztergom megye könyvterméséből. 1992-1993. 139-160. l.

Ism. [Mányoki László] M.L.: Megjelent a Honismereti Füzet. = TKTV – ittHON, 1995. 11. sz. augusztus 11. 2. l.

Könyvkiadás, könyvterjesztés, olvasás Komárom és Esztergom vármegyékben (1705-1849) In.: Esztergom Évlapjai – Annales Strigonienses 1994. (Szerk.: Bárdos István. Kiad.: a Balassi Bálint Társaság.) Esztergom, 1994. (OKTÁV-PRESS Ny. Kft. Esztergom.) 91-106. l.

Tóth Gabriella

A Tatabányai Városi Levéltár története és munkája (1992) 1995-2000. Tatabánya, 2001. 30 l., 9 mell. 28 cm.

Gépirat. Szakdolgozat a Magyar Országos Levéltár által szervezett segédlevéltáros tanfolyamra.

Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára

Cím: 2800 Tatabánya III., Szent István u. 21.

Telefon/fax: 06-34 324-310

E-mail: leveltar@axelero.hu

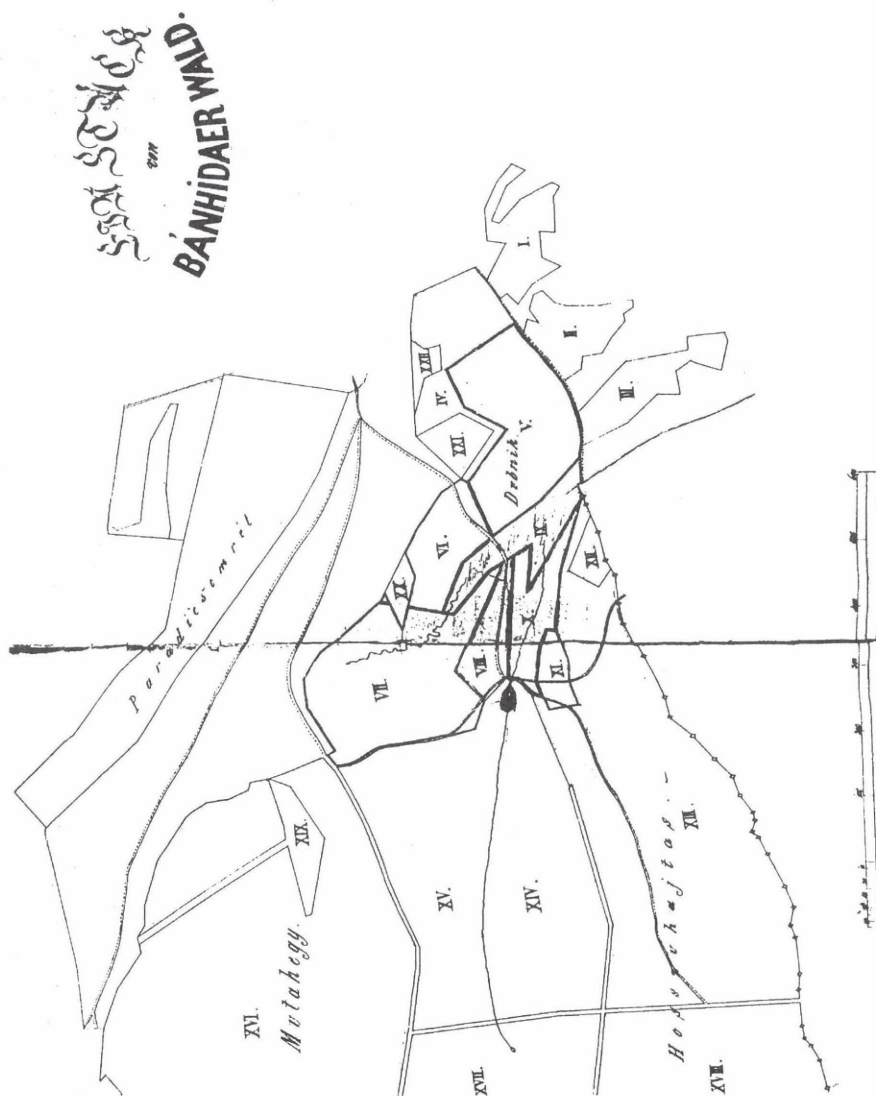
Ügyfélfogadás:

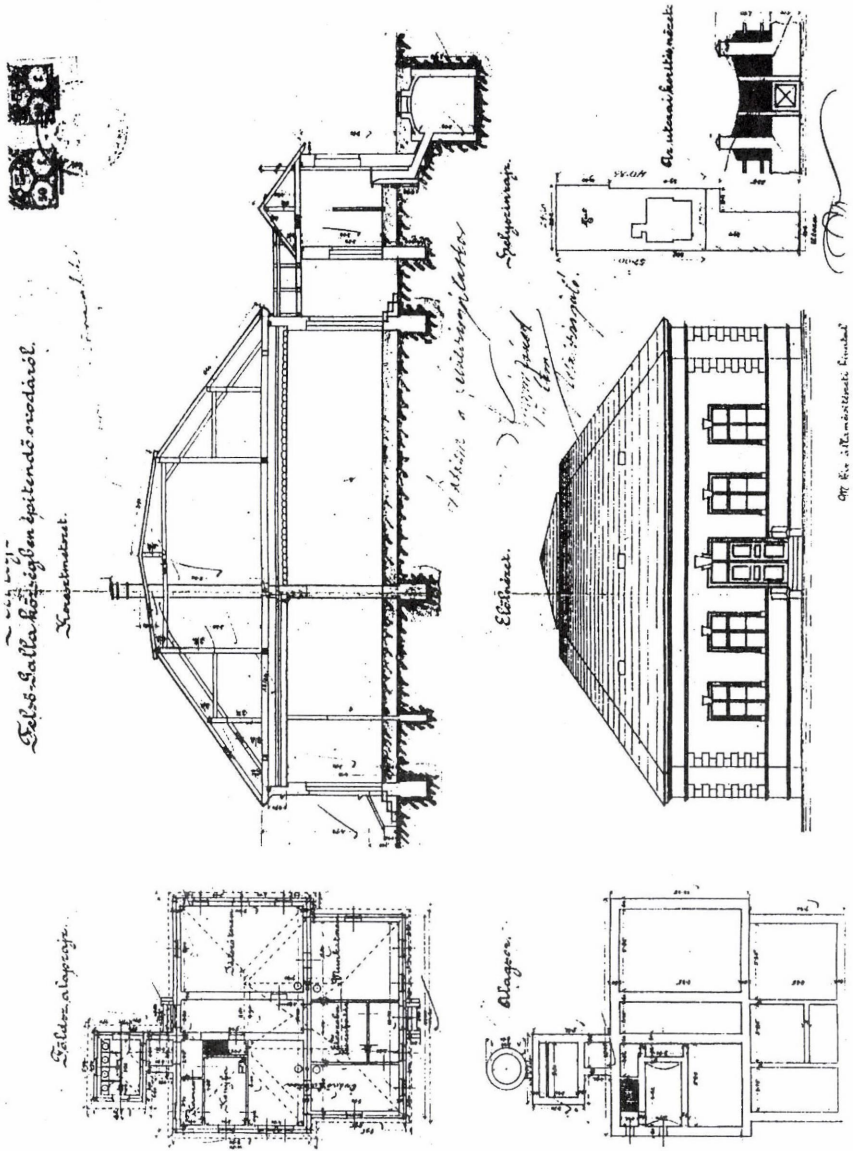
Hétfő	8.00 – 16.00
Kedd	8.00 – 16.00
Szerda	8.00 – 16.00
Csütörtök	8.00 – 16.00
Péntek	8.00 – 12.00

A kutatóterem nyitvatartási ideje:

Hétfő, szerda	12.00 – 16.00
Kedd, csütörtök	8.00 – 12.00

MELLÉKLETEK

R. R. Gericht in _____

Cs. k. _____

Codfalls-Aufnahme. Halál-esetrőli felvétel.

1. Vor- und Zuname des Erblassers: *Mucha Anna, özvegy Róm*
Hagyományozó vezeték- és keresztnéve: *Mikályné.*

2. Stand und Beschäftigung:
Állása vagy foglalkozása: *Róma.*

3. Alter:
Kora: *76 éves.*

4. Religion:
Vallása: *Róm. Cath.*

5. Ob ledig, verheirathet oder verwittwet:
Nőlen, nős, vagy özvegy: *Özvegy*

6. Ordentlicher Wohnsitz:
Rendes lakhelye: *Bánhidai.*

7. Sterbetag und Sterbort:
Halálozás napja és helye: *October 20te 1860. Bánhidán.*

8. Nachgelassener Ehegatte:
Hátrahagyott házastársa: _____

9. Vor- und Zuname, Stand, Alter und Aufenthaltsort der großjährigen Kinder und der an die Stelle bereits verstorbenen Kinder tretenden großjährigen Nachkommen:

A nagykorú gyermekeknek és a már meghalt gyermekek helyébe lépő nagykorú utódoknak vezeték- és keresztnéve, állása kora és tartózkodási helye:

Örse, János Kovács Mikályné - 55 éves
Maria, Bánhidai Klarista Jánosné 40 "
Halalin, " " Vajner Mikályné 34 "
Anna, Híregyi Imeli György meghalt 1852^{ben} Jánoson.

10. Vor- und Zuname der minderjährigen Kinder und der an die Stelle bereits verstorbenen Kinder tretenden minderjährigen Nachkommen; ferner ob für sie ein gesetzlicher Vertreter schon einschreite, oder wer hierzu vorgeschlagen wurde:

Kiskorú gyermekeknek, 's a már elhalt gyermekek helyébe lépő kiskorú utódoknak vezeték- és keresztnéve, továbbá vajjon érettek valamely törvényes képviselő tett-e lépéseket, vagy ki hozatott ez iránt javalatba:

Dem Anna József özvegy Híregyi Imeli Mikályné után való
gyermek, Imeli György mindég 16 éves.
Gyámja Klarista János gazda Bánhidán.

Leírása

Földi Galla nagykirálya alifüvészei dűlőinek

és mezeinek

Földi szám	A dűlő neve	Füvészek
1	Pötelkék	
2	Bodas Gärten	
3	Bodas Acker	
4	Kleine Acker	
5	Breite Stücke	
6	Esákányos Wengärten	
7	Esákányos Acker	
8	Kleinböcker Acker	
9	Slovaken Acker	
10	Spitz Acker	
11	Ensel Acker	
12	Kemlyer Wengärten	
13	Birnwald	
14	Hausenbajkai's	
15	Fünfklafter Acker	
16	Obargeländ	
17	Flotten Acker	
18	Gemeindefeld	
19	Straßon Acker	
20	Bergl Acker	

Komárom-vármegye.

Tatai járás.

Alsó-Galla <sup>nagyközség-
kisközség-</sup>nek közigazgatási hatósági felügye-
let szempontjából 1891 évi december hó 7. eszközölt meg-
vizsgálása alkalmával felvett

jegyzőkönyv.

Jelen voltak:

A vármegyei hatóság részéről:

A község részéről:

Balogh Sándor főszolgabíró.
járási orvos.

Reinhardt Pános bíró.

Huber József jegyző.

Kovács László) képviselő-
Pálos József) testületi
megbízottak.

I. Általános rész.

1. Idegenek letelepedése körül gyakoroltatik-e az 1886: XXII. tcz. 8—15. §§-ában körülírt jogkör? Van-e oly szabályrendelet, minőt a 14. § kíván? Van-e nyilvántartás a települési engedélyekről?

*gyakoroltatik, a község-
szervezési szabályrendeletben az idegenek lete-
lepedése körülírt van a 14 §-hoz képest. nyil-
vántartás a települési engedélyekről van.*

2. Van-e a községnek jóváhagyott szervezeti szabályrendelete? Tanácskozási ügyrendje?

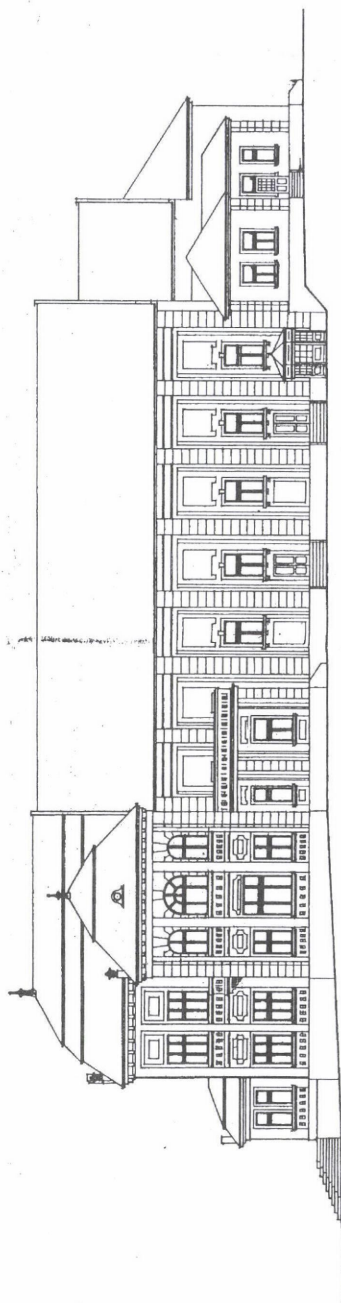
*Jóváhagyott szervezési szabályrendelete van.
Tanácskozási ügyrendje nincs.*

3. Miféle más érvényes szabályrendeletekkel bír a község?

*Községi tiszorvosi, türemlési, állatorvosi, kor-
is vágatási díjak, valamint a vágatási bírság kös-
ségének megállapítása tárgyában.*

NÉPHÁZ.

OLDAL-NÉZET

8

•
A
S

1935/1938. sz. d. n.

Vájárbizonyítvány.

Igazoljuk, hogy Lugosi György
 aki 1893 év július hónap 2 napján Tóteleberénd
községbe - n született, a vájárképesítést régi jogon
 a tatabányai szültőlépes
 bányaüzemnél megszerezte.

Különös gyakorlata van az iszap tömésével
járó bányaüzemünkénél.

Kelt, Tatabánya 1938 év július hónap 1 n.

Reyhling
 a m. bányaházipidnyisdg képoiselije.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉN BÁNYA
 RÉSZVÉNYTÁRSULAT
 BANYAGAZGATÓSÁGA

Reyhling
 okl. bánya mérnök, a bánya igazgatója.

7. k.

72/1938. szám

Záradék

Igazoljuk, hogy Lugosi Károly v. ájár
 a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat tatabányai
 sujtóteles bányauzeménél ^{bányafelügyelőnek} ~~szaktanácsadónak~~ kineveztetett.
 lövőmesterre

Tatabánya, 1938. július hó 31. én.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉN-BÁNYA
 RÉSZVÉNYTÁRSULAT
 BÁNYAIGAZGATÓSÁGA

Köhler
 okl. bányamérnök,
 igazgató.

Székely
 a m. bányakapitányság
 képviselője

4/1945. szám.

Záradék.

Igazoljuk, hogy LUGOSI KÁROLY havid. lövőmester a Ma-
 gyar Ált. Kőszénbánya Rt. tatabányai sujtóteles bányauzeménél havidi-
 jász elővájárrá kineveztetett.

Tatabánya, 1945. július hó 1-én.

Köhler
 a m. bányakapitányság
 képviselője.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉN-BÁNYA
 RÉSZVÉNYTÁRSULAT
 BÁNYAIGAZGATÓSÁGA
Köhler
 okl. bányamérnök,
 igazgató.

**MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
IGAZGATÓSÁGA**

LUGOSI KÁROLY

LÓVÓMESTER MUNKATÁRSNAK

**A TÁRSULAT SZOLGÁLATÁBAN ELTÖLTÖTT
BECSÜLETES MUNKÁSSÁGA**

MAI

**HUSZONÖT ÉVES
JUBILEUMA**

ALKALMÁBÓL

**ELISMERÉSE JELEÜL
A JELEN OKIRATOT KIADTA.**

KELT: 1945. AUGUSZTUS. HÓ. 20-ÁN

**MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BÁNYAIGAZGATÓSÁGA**

Polymerácz
TITKOSZEMVEZETŐ

Shaci
BÁNYAIGAZGATÓ

J e g y z ő k ö n y v .

Készült Bánhidán, 1943 évi július 6-án, Pelevitz Józsefné sz. Kere-
néli Ilona. Bánhida VII.262 ajtó 2 sz alatti lakos hadigondozási ügyében.

Jelen veltünk alulírottak:

Megjelent Pelevitz Józsefné Bánhida lakos bejelenti, hogy a Ma-
gyar Vöröskereszt ide mellékelt értesítése szerint férje 1943 febr.4-én
az oroszok elleni hadjáratban eltűnt. Kéri hadiözvegyi járadékának meg-
állapítását. Bejelenti, hogy a Magyar Általános Rt. tatabányai üzeménél,
mint takarító és ideiglenesen alkalmazva, s havi 70 P. díjazásban ré-
szesül, azonban ezen keresete még a létfenntartására sem elegendő.

Kérelméhez csatolja:

1. Hadigondozási igazolvány tervezetét 2 példányban,
2. Vöröskereszt értesítését,
3. Szegénységi bizonyítványát,
4. Hadiságély igazolását,
5. Ákvi. kivenetát.
6. Házassági ákvi. kivenetát

Jegyzőkönyvet felolvasás után, helyben hagyva aláírtuk:

Kart.

Pelevitz Józsefné
jegyzőkönyvezető

Pelevitz Józsefné

MAGYAR VÖRÖSKERESZT
TUDÓSÍTÓ IRODA

20/1943. szám.
Budapest, V., Árpád tér 1. sz. ház

Tekintetes

Peredi Jánosné urasszonynak,

Felsőgalla.
VII.tel.92.a.

Mélységes fájdalommal értesítjük, hogy Peredi János örv., született Felsőgallán, 1920. évben, édes-
anyja leánykori neve: Hiáné Helén, a szovjet ellen vívott
keresztes hadjárat alkalmával, Hazája védelmezésében 1943.
február hó 19.-én Kamenskaja-Szlobodánál hősi halált halt,
bajtársai a hőseket megillető kegyelettel a Schostkán-i
hősi temetőben helyezték nyugalomra.

A súlyos veszteség feletti fájdalomunkban
hazafias szívünk egész melegével osztozunk és amidőn a gyász-
baborult családnak őszintén átérzett részvétünket nyilvání-
tjuk, kérjük a Magyarok Istenét, adjon Önöknek erőt és megnyug-
vást, mert Hősi Halottunk a legszentebbéért: Hazánkért adta
drága életét.

Legyen áldott hősi emléke!

Budapesten, 1943. március 9.-én.

~~Augusztó Árpád~~

Külföldi írás

HO.

F/B.
T.

Komárom-Esztergom Vármegyei Alispáni Hivatala
Nemzeti Gondozó Bizottságának,

E s z t e r g o m.

Alulírott B u g y á c s Imréné szül. Dittreich
Mária az alábbi kéressel fordulok a t. Alispáni Hivatal Nemzeti
Gondozási Bizottságához. Lakcim:

Férjem B u g y á c s Imre szül. Móron, 1915.
II. 20-án. Résztvett a Demokratikus Magyarország felépítéséért foly-
tatott mozgalomban. Ezért 1944. XI. hóban a nyilasok letartóztatták
és Németországba hurcolták, ahonnan a mai napig nem tért vissza.
Értesülésem szerint visszatéréséhez nincs semmi
remény, mert azok az elhurcoltak, akik hazatértek azt állítják, hogy
férjemet az internáló táborban különböző kínzóeszközökkel kivégezték.
Idehaza a nyilasok nemcsak a férjemet üldözték és
kínózták, hanem engemet is. Letartóztattak 1944. IX. 8-án és a leg-
becstelenebb módon és eszközökkel kínóztak.

Nevelésre szoruló B u g y á c s Éva 10 éves gyer-
mekem részére nemzeti gondozási díjért szintén igényt jelentek be.

Az ideiglenes Nemzeti Kormány 1276/1945. M.E. sz.
rendelete „a nemzeti ellenálási mozgalom vértanu hozzátartozóinak
gondozása tárgyában”, biztosítja részemre azt a jogot, hogy a t.
Nemzeti Gondozási Bizottsághoz jóvátételi /rehabilitációs/ kérelem-
mel forduljak. Azon tény körülményt, hogy férjem nem vált a jóvá-
tételre /rehabilitációra/ érdemtelenné, bizonyítom a Magyar Bányá-
munkások Szabad Szakszervezetének idecsatolt igazolványával, a fel-
sőgallai Szociáldemokrata Párt, a felsőgallai Magyar Kommunista Párt,
a felsőgallai Községi Elöljáróság, a tatabányai Államosított Szén-
bányák Igazgatóságának és Üzemi Bizottságának nyilatkozatával.

Tisztelettel kérem a t. Nemzeti Gondozó Bizott-
ságot, hogy jóvátételi /rehabilitációs/ kérelmemnek helyetadni és
férjemet nemzeti vértanuvá minősítve a nemzeti vértanu hozzátartozójá-
nak járó gondozási díjat /járadékot/ megállapítani sziveskedjenek.
Ugyancsak kérem B u g y á c s Éva 10 éves gyermekem részére is a
járadék megállapítását.

Kérésem a t. Nemzeti Gondozó Bizottság jóindulatu
elbírálásába ajánlva, mielőbbi intézkedésüket várva, vagyok

Felsőgalla, 1946. október 29.

kiváló tisztelettel
Buggyáns Imréné
szül. Dittreich Mária

Felsőgalla község Földigénylő és Termelési Bizottsága.

Földművelésügyi Miniszter Urnak

Budapest.

Most amidőn a bizottság a földosztást befejezte, a legnagyobb és mondhatni áthidalhatatlan akadályunk a termelés minél eredményesebb megindításában az, hogy a községnek és magányosoknak sincs annyi igavonó jószága, hogy a megművelésre váró cca 4000 kat. holdnyi területből csak 400-at is kellően megmunkálhassunk a teljes lóállomány /kereskedőké és egyéb ló tulajdonosokéval együtt/ így félő, hogy sok föld parlagon marad.

Községünk területén három hónapig dult a harc, aminek következtében a községben a harcok befejezte után mindössze három sánta ló maradt.

Ilyen előzmények után azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulunk Miniszter Urhoz, szíveskedjen odahatni, hogy Rába traktorgyár Győr, Hoffer és Schrantz Gépgyár Budapest, vagy Magyar Állami Gépgyár Budapest szállítana traktort kibírható feltételek mellett akár a bizottság vagy egyes egyének anyagi felelősségére, hogy a nagyon is kátyuba jutott gazdasági termelést olyan tempóba megindíthatnánk, mint az a fenyegető kenyérgondok elhárítása érdekében kívánatos volna.

Kérjük Miniszter Urat, elhatározásáról és a lehetőségekről szíveskedne bizottságunkat mielőbb értesíteni.

Felsőgalla, 1945. szeptember 23.

Balázs Sándor
földo. és term.biz. elnöke

HOFHERR-SCHWANZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH**magyar gépgyári művek részvénytársaság**

Központi irodák és mintaraktár:

Budapest, VI. Vilmos császársz. 67.
Telefon: *117-448.

Gyár:

Kispest. — Telefon: *146-728

Levél cím: Budapest 62. Postafiók 281.

Távirat cím: „HOFHERR” BUDAPEST.

Postafiókárkérőzetű címkézámra 3380.

Bankcsekkelfutás:
Magyar Államkassza Hitelezet.**HSCS****LEVELEZŐ-LAP.**

Felsőgalta Község Zöldigénylő
Bírátsága,
Felsőgalta.

D/D.

Budapest, 1945. okt. 4.

Tárgy: traktor-érdeklődés.

M. hó 23.-án kelt b. érdeklődésükre közöljük, hogy a megvásárolni kívánt lényegtelen traktor nincs raktárunkon. A rendkívüli viszonyokra való tekintettel - sajnos - még megközelítőleg sem tudjuk megjelölni azt az időpontot, hogy mikor áll majd módunkban az érdekelt gép gyártását programunkba felvenni.

Sajnáljuk, hogy ezidősszerint nem állhatunk rendelkezésükre és vagyunk

teljes tisztelettel:

HOFHERR-SCHWANZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH

HOFHERR-SCHWANZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH

KISPESTI GÉPGYÁR MŰVEK Zrt.

Gyár: Budapest, tel: 133-720.

1-6-m-35 — KASZÁS 88 PRG8, BUDAPEST 6208

Szervezzük a földreform végrehajtását!

Irányelvek a Magyar Kommunista Párt szervezetel számára.

1. A Nagy Imre elvtárs földművelésügyi miniszter által kidolgozott rendelet a «Nagybirtokrendszer megszüntetéséről és a földműves nép földhöz juttatásáról» a magyar parasztság, az egész magyar dolgozó nép, a magyar demokrácia történelmi jelentőségű győzelme. A földreform fordulatot jelent a magyar történelemben. Végrehajtása biztosítja a magyar demokrácia győzelmét és a feudális reakció restaurációs kísérleteit szinte eleve reménytelenné teszi. A földreform történelmi jelentősége abban is áll, hogy szilárd alapokra fekteti a magyar munkásság és parasztság szövetségét, véget vet a feudális és fasiszta reakció huszonöt éves politikájának, mely a paraszt tömegeket a városi munkássággal igyekezett szembeállítani.

A Magyar Kommunista Pártnak döntő szerepe volt abban, hogy a földbirtokreform — három hónapra az Ideiglenes Nemzeti Kormány megalakulása után — valósággá válik. A M. K. P. volt az, amely «Magyarország demokratikus újjáépítésének és felemelkedésének programjában» már 1944 novemberében követelte, hogy:

«A mezőgazdasági munkások és cselédek, a törpe és kisbirtokosok, a magyar nép e legszamosabb és legszegényebb rétegének felemelésére, a magyar demokrácia alapjainak megszilárdítására a legrövidebb határidőn belül, a földigénylők közreműködésével, széleskörű földreformot kell végrehajtani, mely sok százezer földnélkülit és szegényparasztot, tesz életképes kisgazdaság tulajdonosává.

A földreform céljaira elsősorban igénybe kell venni a hazaárulók, a háborús bűnösök, a Volkbund tagok, a német hadseregben szolgáltak birtokait és teljes egészükben, minden felszerelésükkel együtt el kell kobozni.»

A pártnak ez a programjavaslata lett az alapjává az Ideiglenes Nemzeti Kormány nyilatkozatának a földreformról és a földművelésügyi minisztérium által kidolgozott rendelet irányelvévé.

2. A földért való harc a nagybirtokrendszer megszüntetéséről és a földműves nép földhözjuttatásáról kiadott rendelet kiadásával azonban még korántsem ért véget. Megkezdődik a harc a rendelet végrehajtásáért. Súlyos hiba volna azt hinni, hogy most, miután a rendelet megjelent, minden további magától fog menni, hogy a rendelet végrehajtása kizárólag a kormány, a földművelésügyi minisztérium dolga. A rendelet végrehajtását meg kell szervezni, talpra kell állítani magukat az érdekelt paraszt-tömegeket. A földreform végrehajtásának döntő jelentőségű szervei, a községi földigénylő bizottságok szintén nem fognak maguktól létrejönni. A földigénylő bizottságok megalakítását nem szabad rábízni a parasztság spontán, ösztönös akciójára. Ha azt akarjuk, hogy a földigénylő bizottság a parasztság fegyverévé legyen a földreform végrehajtásáért meginduló harcban, akkor gondoskodni kell róla, hogy olyan igényjogosultakból álljon, akik ezt a harcot valóban vezetni tudják. A földbirtokos reakció mindent el fog követni, hogy ellentállást fejtsen ki a rendelet végrehajtásával szemben, a reakció ellentállását letörni csak szervezett harccal lehet. Erre fel kell készülni, mozgósítani kell rá az erőket.

3. Ma a Magyar Kommunista Párt központi feladata a földreform végrehajtásáért folyó harc vezetése és szervezése. Erre a feladatra kell a pártszervezeteknek legjobb erőiket mozgósítani. Vonatkozik ez nemcsak a vidéki, hanem a városi pártszervezetekre is. A szervezetekben

Honáron - Estergom m. szabadművelőési felügyelőjével.

π. 2/1946. α.

Sång: Uppväxtens himnvisor.

Siklosi Ferenc vezetőjeppő úrnak, Gatabányra

A 220/1996. A. E. sz., valamint a 31.600/1996. sz. D. K. H. rendelet alapján a helyi iskoláinkban az oktatásművelődési ügyosztók konzultációra előterjesztést kell tenni a D. K. H. felé.

Fikintéltél arra, hogy erre az igov fontos megfigyzsni, melyen az egész közs-
művelődési ügy függ, csak rátermett, demokratikus gondolkodású, v. partokéan az egy-
személyekkel jó viszonyban lévő, azelőtt személyt jól ismerő emberek, és a tisztelt el-
felkérő biztatására lát, hogy a fontos megfigyzsni után hízelmasan követje az-
t, aki tartana a tisztelettel felfel, és, közvetítőben álló, tanult, intelligens szemé-
ly/ tagjai közül megfigyzsni erre a megfigyzsni megfigyzsni.

Süvis ja vüralmaasoon kurett välaasõat kõrvm lehtoleg fondulo postar.
nevvome meghitlideni — Haxapisa tiostelittib:
Eutergom, 1976. vii aprila ko'boon

Louis J. Jones
 seaboard. flying
 helipilot.

1013.

6.

Ügyvezető kinevezése.

II.2/1946

Horváth József urnak

vn.szabadművelődési felügyelő

Esztergom.

Fenti rendelkezésre hivatkozással tisztelettel jelentem hogy a helyi iskolán kívüli szabadidővel töltési ügyvezetői tisztségre: Fekete Gyula bányatársulati alelnök iskolai h.igazgató tanító, polgári iskolai tanár, tatabányai lakost hozom javaslatba. Nevezett az itteni Szoc. dem. pártban alelnöki tisztséget tölt be, bírja a másik pártnak is a bizalmát, agilis és ráteremtett egyén.

Tatabányán, 1946. ápr. 16.

Sikló Ferenc
főjegyző

Tatabánya m.város 1947/48 évi költségvetése -jóváhagyás bejelentése.

55
.....kgy/1948

...../1948 pm.sz.

Előadó városi számvevőszéki főnök ismerteti Belügyminiszter Ur 201.641/1948-III/3.számú leiratát, mellyel Tatabánya m.város 1947/48 évi költségvetését jóváhagyta, és utasította a város vezetőségét annak keretein belüli gazdálkodás tisztázása után a városi képviselőtestület a következőkben határozott:

H a t á r o z a t :

Tatabánya m.város képviselőtestülete egyhanguan tudomásul veszi Belügyminiszter Ur 201.641/1948.-III/3 számú leiratát, mely szerint Tatabánya megyei váras 1947/48 évi háztartási alapi költségvetését
3.343.470.--Ft.szükséglettel,
3.343.470.--Ft.fedezettel ~~hagyta jóvá,~~
a villanyelosztó üzem ~~költségvetését~~ 1947/48 évi költségvetését
348.500.--Ft.szükséglettel,
348.500.--Ft.fedezettel,
a vízelosztó üzem 1947/48 évi költségvetését
136.100.--szükséglettel
136.100.--fedezettel hagyta jóvá.-
A város képviselőtestülete egyidejűleg felhívja a felelős számadókat, hogy a jóváhagyott költségvetés keretén belül gazdálkodjanak.-

M a g o k o l á s :

Igy kellett határozni, mert a képviselőtestület által elfogadott városi költségvetéseket a miniszterközti bizottság itt a helyszínen tartott tárgyaláskor felülvizsgálta és az abban eszközölt változásokat a szükségesséknél megfelelően módosította.-

MEGHIVÓ.

Kelt **Ftstahnya** 1948. évi **junius** hó **1.** n.

Andó Ferenc s.k.
bíró
polgármester.

1. A város 1947/48. évi költségvetésének, valamint 1948. december 31-ig terjedő időre szóló Kiegészítő költségvetésének tárgyalása. Előadó: Somogyi Lajos államv. főnök.
2. Felsőgalla község által alkalyezett 10.066 forint betét ügyben a megkötött bank igazgatási ellen persegindításos használdrálás. Előadó: Hajós Péter t. főügyész.
3. Magyar Lajos irattartási kérésnek költségszámlái eszközleltárának megállapítása. Előadó: Szilárd Ferenc vízfűtő.
4. Egyenlítés segélyezése. Előadó: Szilárd Ferenc vízfűtő.
5. Polgári iskola tanítói juttatására és tanítókészletének juttatására megállapítása. Előadó: Szilárd Ferenc vízfűtő.
6. Javassági elnök helyettes, tb. árvaházai ügyész, tb. árvaházai főnök, szociális munkái tb. főügyész választása. Előadó: Szilárd Ferenc városi főjegyző.
7. Köllözöttan létesítése tárgyában könyvtárépítkezéssel kötött megállapodás bemutatása. Előadó: Szilárd Ferenc városi főjegyző.
8. Ingatlan átvételének kérdésében állatorvosláda jogomati bizottság tagjainak kijelölése. Előadó: Ogonovszky Árpád közg. tanácsnok.
9. Rendőri büntetőbírók kijelölése a kerületekben. ————
10. Alsógallai jegyzői lakás rendőrség részére való átadása és berleti összeg megállapítása. Előadó: Vesztegomi Béla gazdas. tanácsnok.
11. Városi ingatlanok bérbeadásának bejelentése. ————
12. Jeggyár juttatása. ————
13. Jeggyár vétel . ————
14. Hoffart-féle ingatlan juttatás . ————
15. N.I.M.A.V. kérelme lakbér alengedés iránt. ————
16. Árvaház kérelme konyhárral beszerzése tárgyában. ————
17. Polgári iskola átszervezése ipari szakiskolává. ————

3251/a. (régli sz.: 513.) — Jegyző-Árvaház Keresztény Iskola (Központ) (Szeged)

Városi Tanács Végrehajtóbizottsága Tatabánva.
III. Szt. István u 21. Távb. Tb. 1.

III. kerületi kirendeltség Vezetőjének !

Tatabánya.

Felhívom, hogy az alábbi ~~kerületi~~ szöveget sürgősen hozza a lakosság tudomására:

"A Városi Tanács Végrehajtóbizottsága felhívja a város összes dolgozóit, hogy még a mai nap folyamán házaikat és üzlethelyiségeiket zászlókkal díszítsék fel és azt a lehetőséghez mérten a legcsinosabban dekorálják, az október 22.-i Tanácsválasztásra ~~hatalmat~~."
 Tatabánya 1950 okt. 21.

[Handwritten signature]
 V.B. elnök.
 Andó Ferenc.

Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának
Helyben.

Bejelentem, hogy az eddigi statisztikai adatok, valamint a városi kórház vezetőségének megállapítása alapján kitűnt, hogy Tatabányán a koraszülöttek, valamint az ápolás szempontjából azonos elbírálás alá eső ikeresülések száma jelentősen megnőtt. Az ilyen létszámú koraszülöttek elhelyezésére a városi kórházban jelenleg lehetőség nincs, az otthoni ápolás pedig az eddigi tapasztalatok szerint rossz eredménnyel jár és a összemohalandság jelentős megnövekedéshez vezet, ami ellen pedig Népi Demokráciánk a multtal szemben minden eszkössel küzd. Eppen ezért a összemohalandság csökkentése céljából a V.B. VI. osztálya a kérdést átvisszálva, a következő javaslatot terjeszti elő:

A Városi Kórház gyermekosztálya keretén belül 15. ágyas koraszülött osztály állítását fel, amely a helyi tapasztalatok figyelembevételével elegendőnek látszik a koraszülöttek elhelyezésére. A gyermekosztályon lévő orvosi lakás igénybevételével és a szükséges kórtermek megfelelő átazervezésével a kérdés megoldható. Az erre a célra igénybeveendő kórtermeket csempésni kell, box rendszerrel ellátni és berendezési és felszerelési tárgyakkal ellátni. Szükséges továbbá három okleveles gyermekápolónő felvétele.

Javasolom, hogy a V.B. hozzon döntést és határozatot a koraszülött osztály felállításának szükségességéről, egyben utasítsa a műszaki osztályt, az illetékes szervekkel vegye fel sürgősen a kapcsolatot, hogy az átalakítás költségvetését dolgossa ki, melynek megtörténte után a V.B. a Megye Tanács döntését kikéri.

Tatabánya. 1950. évi november hó 9-én

Jéni Éva Mária
osztályvezető.

R e s z e l e s t.

Mec/139/1954.

Tárgy: Ács József VIII. aknai vájárnak, 1954. szeptember 8-án 12 óra 30 perckor
malagból bekövetkezett halálos balesete.Rovatolt balesetet kivizsgáló bizottság 6./ pontja értelmében a hasonló bal-
esetek elkerülése végett javaslatot tett a törések megközelítésére kiadott
rendelkezések alábbiak szerinti kiegészítésére: -"Az üzemvezetőségek a töréseknek, még tökéletes beismapolása esetén is a bal-
eseti veszély elkerülése érdekében - kötelesek a feltételezett törési hatá-
rok aláírása előtt 10 m-rei szükséges számú és a törés felé haladó előfúrás-
kat, 3 m. hosszban elrendelni. Ugyanakkor köteles az üzemvezetőség az ott dol-
gos csapatok figyelmét a fokozottabb óvatos munkára felhívni, és a munkahely-
re vonatkozó ácsolási szabályzatot ennek megfelelően kiegészíteni."A javaslatot a felügyeleti szervek elfogadták. Ennek alapján azt a fentiekben
közöljük, egyben lerendeljük, hogy a felelős üzemvezetők a törések megközelíté-
sére kiadott utasítást fentiekkel egészítsék ki és a gyakorlatban - a baleset-
ek elkerülése végett - ez szerint járjanak el.

Fatabánya, 1954. október 16.

Jó szerencsét!
Szeviried Gyula s.k.

László s. slávják
 Póth s. Inas
 Várbíró s. Császár s. J. Salamon H. Návra H.
 Várbíró s. Császár s. J. Návra s. Hegedűs s.

<p>Előre öt éves tervünk túlteljesítéséért</p> <p>Szorgalmi cím: SZÉNTÖRSZÍ Tatabánya</p>	<p style="text-align: center;">✂</p> <p style="text-align: center;">A Munka Vörös Zászló Érdemrenddel kitüntetett</p> <p style="text-align: center;">Tatabányai Szénbányászati Tröszt Tatabánya</p> <p>T. Művelődésügyi Minisztérium Filmfőigazgatóság <u>B u d a p e s t</u> V., Báthory u. 10.</p>	<p>Tatabánya Megyei Jogú Város Levelezési Ogynövezője</p> <p>Levelük kezte: Levelük jelle: Levelünk jelle</p> <p>268/1962. Jogügyi Oszt.</p> <p>em s l j t m 16</p> <p>Telefon: Tatabánya, 10 - 20</p>
<p>MNB egyezményszámunk: 206.</p>	<p>Tárgy: Kérelem engedély okirat megadására film nyilvános bemutatása céljából</p>	<p>Előadó: Bojtás István Tatabánya: 1962.IV.14.</p>

Trösztünk 1961. évben, fotószakosztálya keretén belül "Tatabánya 1961." címmel normál méretű ismeretterjesztő jellegű filmet készített, amelyben Trösztünk üzemének műszaki fejlődését, a földalatti bányászok munkáját és mindennapi életét kívánta megörökíteni, és amelyet egyben a nagyközönség rendelkezésére is kíván bocsátani. Ezen célból azon kérelemmel fordulunk a tr. Film-főigazgatósághoz, hogy a fenti című filmet a MOKÉP útján történő nyilvános bemutatásra felülvizsgálni és annak eredményéhez képest a film forgalmazására az engedély okiratot kiadni szíveskedjék.

A filmet írta és rendezte: Bán Ernő.

Operatőr: Szitányi László.

Gyártásvezető: Syecz István.

A film összeállítása és hangosítása a Pannónia Filmstúdióban történt.

A vizsgálat lebonyolítása céljából mellékeljük a film szövegét 2 példányban, valamint a fentiek szerint elkészült és összeállított filmet.

Megítélésünk szerint a film művészi színvonala eléri azt a szintet, amely alkalmassá teszi arra, hogy a MOKÉP útján a filmszínházakban is bemutatásra kerüljön, miértis ezen kérelmünk elfogadásával kérjük a film bírálatát megejteni és a vonatkozó forgalombahozatali engedélyt megadni.

Kérésünk megismétlése mellett kívánunk

Melléklet: 1 db formanyomt.
2 db filmszöveg
1 db film.

Jó szerencsét
L. K. Székely István

Mellékletek jegyzéke

1. Bánhida község határának térképe 1860-ból
2. Községi óvoda tervrajza, Felsőgalla, 1898.
3. Mucha Ilona bánhidai pórno halotti jegyzőkönyve, 1852.
4. Felsőgalla község határának dűlőnevei
5. Alsógalla község közigazgatási vizsgálatának jegyzőkönyve, 1891-ből
6. A Népház oldalnézeti rajza, 1917-ből
7. Vájárbizonyítvány, 1938.
8. Lőmesteri tanúsítvány, 1945
9. Szolgálati jubileumi oklevél, 1945.
10. Hadiözvegyi járadékiránti kérelem, 1943.
11. Vöröskereszt halotti értesítője a keleti frontról, 1943.
12. Nemzeti gondozási járadék megítélése iránti kérelem, 1946.
13. Községi Földigénylő Bizottság traktorigénylése, 1945.
14. A Hoffherr-traktorgyár válaszlevele a kérelemre, 1945.
15. A Magyar Kommunista Párt földreformprogramja, 1945.
16. Szabadművelődési ügyvezető kinevezési iratai, 1946.
17. Tatabánya megyei város 1947–1948 évi költségvetése
18. Meghívó a város 1948. június 6-i közgyűlésére
19. Dobolási hirdetmény, 1950. október 21.
20. Távirat a városi tanács megalakulásának tiszteletére, 1950. augusztus 15.
21. Javaslat a városi kórház koraszülött osztályának megszervezésére, 1950. november.
22. Rendelet a bányabalesetek megelőzésére, 1954.
23. Tatabányáról készült reklámfilm forgalmazási engedély-kérelme, 1962.

